

Het Koloniaal Weekblad

Orgaan der Vereeniging

Opgericht door Kolonel
G. E. V. L. van Zuylen,
21 Maart 1900.

OOST EN WEST

„Het Koloniaal belang
is een algemeen
Nederlandsch belang.”

Abonnementsprijs per jaar: □
Vrij aan huis of franco per post binnenland, bij vooruitbetaling. f 2.50
Voor Oost-Indië en het Buitenland „ 4.—
Afzonderlijke nummers „ 0.05

Prijs der Advertentiën: □
Per vakje f 2.—
□ Bij contract reductie. □

MEDEDEELINGEN of INGEZONDEN STUKKEN moeten worden geadresseerd „aan de Redactie-Commissie”, en gezonden aan de Presidente: 7a HEERENGRACHT, DEN HAAG.
□ Voor Administratie en Verandering van Woonplaats wende men zich tot den Heer W. VAN DER ZIJL, 51 Verhulststraat. □
Voor Advertentiën tot de Drukkerij „LUCTOR ET EMERGO”, AMALIA VAN SOLMSSTRAAT, Telefoon 4424, beiden DEN HAAG.

LEDEN of ABONNÉ's, die het Weekblad niet tijdig ontvangen, of zij die VERHUIZEN worden verzocht hiervan bericht te zenden aan den Administrateur, Verhulststraat 51, Den Haag.

Inhoud van dit nummer.

Een Waardeerend Oordeel. — Lezing van den Heer J. E. Jasper. — Uit de Oost-Indische Mail. — West-Indië. — Wat de Inlander zegt. — Wat de Chinees vertelt. — Van Vreemde Koloniën. — Oost- en West-Indisch Literatuur-Overzicht. — Leestafels. — Mededeelingen. — Officieele Berichten.

Een Waardeerend Oordeel.

In De Ingenieur van 6 dezer schrijft de hoofdredacteur, R. A. van Sandick, in de „Boekbespreking” een zeer waardeerend oordeel over de uitgaven van „Oost en West”, waaraan wij het volgende ontleenen:

„Door de Vereeniging „Oost en West” is een verdienstelijk werk ter hand genomen. Inderdaad ongelooflijk is de onwetendheid van vele Nederlanders over Indië en Indische toestanden. Voor een zeker deel mogen wij daaraan wel toeschrijven de minder geneigdheid van onze jonge Nederlanders om een loopbaan te kiezen in dat grooter Nederland onder de tropen.

Met geldelijke ondersteuning van de Regeering geeft nu de Vereeniging „Oost en West” een reeks van kleine geschriften uit, waarin op bevattelijke wijze de verschillende betrekkingen, die in Indië door Nederlanders kunnen worden vervuld, worden beschreven door mannen, die door eigen ervaring kunnen geacht worden bij uitstek deskundigen te zijn. Bovendien heeft de Vereeniging een Informatie-Bureau, gevestigd te 's-Gravenhage, Heulstraat 17, waar raad en voorlichting wordt gegeven aan hen, die voor zich zelf of voor hun kinderen, pupillen of leerlingen, over een Indischen werkkring denken.

Tot nu toe verschenen 5 handige boekjes, en wel:

No. 1. De bestuursambtenaar in Ned.-Indië (Java door A. J. H. Eyken, controleur B.B., en Buitenbezittingen door E. van Assen, oud-resident).

No. 2. De geëmployeerde bij de Java suiker-industrie, door H. C. Prinsen Geerligts.

No. 3. De rechterlijke ambtenaar in Ned.-Indië, door Mr. H. J. Scheuer.

No. 4. De ingenieur in Ned.-Indië, door L. J. C. van Es c. b. i., oud-hoofdingenieur bij den Waterstaat en 's Lands B. O. W.

No. 5. De ambtenaar bij het boschwezen in Ned.-Indië, door A. J. van Deventer, houtvester.

Alvorens No. 2 en No. 4, die meer op het gebied van dit tijdschrift liggen, nader afzonderlijk te bespreken, kunnen we niet nalaten als algemeene opmerking een woord van lof uit te spreken voor den degelijken opzet der geheele uitgave, die echter tot dusverre niet de bekendheid verkreeg, welke zij dubbel en dwars verdient. De deeltjes staan op zich zelf en zijn voor enkele dubbeltjes afzonderlijk verkrijgbaar, maar als de serie gereed is, zullen zij een belangrijk geheel vormen. Zij zijn dan ook zowel afzonderlijk als doorlopend gepagineerd.

De inrichting der deeltjes loopt parallel. Na een uiteenzetting van den werkkring wordt een beknopt doch volledig overzicht gegeven van de bepalingen

betreffende opleiding en vooruitzichten, waarop ten slotte praktische en overzichtelijke mededeelingen volgen over salarissen, uitrusting, uitreis, enz.”

Na een overzicht te hebben gegeven van „De geëmployeerde bij de suikerindustrie” plaatst schrijver de volgende opmerking:

„Wat de Technische Hoogeschool betreft, zoo moet men met leedwezen constateeren, dat zoo weinig van haar oud-leerlingen toongevende posities in de Java-suiker-industrie bekleeden. Dit geldt echter niet slechts voor Nederland. In ons verslag van het Internationaal Congres voor Technisch Hooger Onderwijs in De Ingenieur van 3 Februari 1912, No 5, hebben wij (blz. 108) aangehaald de volgende merkwaaardige uiting van den ingenieur F. Sachs (Brussel):

„De directeuren van suikerfabrieken, die een benijdenswaardige positie hebben, zijn zelden mannen met academische ontwikkeling. Men kiest daarvoor liever menschen, die slechts middelbaar technisch onderwijs hebben genoten en jong in de practijk van het suikervak zijn gekomen. Conclusie: er is te weinig samenwerking tusschen de Technische Hoogeschool en de nijverheid.”

De groote uitbreiding van de suikernijverheid op Java en de waarde, die door de toongevende mannen in die nijverheid aan degelijke voorbereiding wordt gehecht, zullen er zeker toch toe leiden, dat meer Delftsche technologen dan vroeger een goede toekomst in die richting zullen vinden.

Sedert 1908 wordt te Soerabaja het zoogenaamde Syndicaatsexamen afgenomen ter verkrijging van een diploma voor chemist bij de suikerindustrie op Java. Het is in het leven geroepen om op deugdelijke wijze te voorzien in de behoefte aan diplomering op Java van praktische suikerchemisten. Uitsluiting of minderwaardigverklaring der diploma's van Nederlandsche of buitenlandsche inrichtingen ligt geenszins in de bedoeling.

Verder zijn er op Java 2 opleidingsinrichtingen, de Soerabajasche School voor suikerindustrie en de Soerabajasche suikerschool, terwijl aan de Burgeravondschool en de Ambachtsschool te Soerabaja, de Ambachtsschool te Semarang, de Koningin Wilhelminaschool te Batavia en aan de Landbouwschool te Buitenzorg gelegenheid tot opleiding voor machinist of landelijk opzichter, doch zonder afzonderlijke cursussen voor de suiker, bestaan.

Ten slotte geeft het werkje eenige gegevens en werken voor uitrusting, overtocht en lokaal verkeer in Indië.

De heer H. C. Prinsen Geerligts, die dit werkje samenstelde, kan zeker met voldoening op zijn practischen arbeid terugzien.”

En over „De ingenieur in Ned.-Indië” schrijft de heer v. S.:

„In De Ingenieur van 2 Maart 1912, blz. 197, vinden wij van de hand van den Chef van Weg en Werken bij de Staatsspoorwegen in Ned.-Indië, C. W. Koch c. i., een belangrijk artikel over de werkring en vooruitzichten van civiel-ingenieurs die in dienst treden bij de S.S. Wij meenden, dat het van belang zou zijn een aanvulling van dit artikel te geven betreffende positie van den werktuigkundig ingenieur bij dien dienst. Met dat doel zocht deze Redactie een in Nederland vertoe-

vend werktuigkundig ingenieur, hoofdamtenaar bij de S.S. aan, die echter van meening was, dat die arbeid overbodig was, daar het resultaat reeds en dan in veel algemeener zin was neergelegd in het boekje No. 4 van „Oost en West”, dat wij thans aankondigen.

Het was met een bezwaard gemoed, dat wij die taak ter hand namen, onder den indruk van de benoeming van 2 Denen in tijdelijken dienst der S.S., gevolgd op de benoeming van 10 Denen en Duitschers in tijdelijken dienst bij den Waterstaat en 's Lands B. O. W. En daarbij de waarschijnlijkheid, dat de onmiddellijke aanleg der Staatsspoorwegen op Sumatra zal nopen tot aanstelling van meer Denen, respectievelijk Duitschers, indien het bij voortdoring blijkt, dat jonge Nederlandsche ingenieurs nu eenmaal niet te krijgen zijn.

Daarom was het artikel van den ingenieur Koch actueel. Maar daarom is het meer dan ooit actueel thans een woord te wijden aan het werk van onzen oud-collega L. J. C. van Es c. b. i., dien wij zelf het woord geven, waar hij in zijn inleiding zoo treffend den ingenieurswerkkring in Indië schetst.”

Waar de heer Van Es zijn algemeene beschouwingen eindigt met de gulden woorden:

„Nederl.-Indië heeft noodig hen, die gerekend worden tot de besten onder de Nederlandsche jongelieden, hen die geboren zijn voor leider, met goed karakter, tact, gezond verstand en ondernemingsgeest.”

Daar plaatst de heer v. Sandick een kantteekening:

„Heeft de Regeering in de laatste jaren inderdaad getracht de besten der jonge ingenieurs aan den Indischen dienst te verbinden? Door het niet vooruit schatten der behoefte, waardoor groote sprongen ontstonden in de jaarlijksche aanvraag, die dan eens heel klein of nul en dan plotseling heel ver boven de beschikbare hoeveelheid was, en door de aanvangstractementen onveranderd te laten, waar die bij particuliere maatschappijen gestegen waren, heeft het soms den schijn of de Regeering integendeel tracht niet de beste maar de slechtste elementen te zoeken. Toch hebben zich gelukkig nog goede elementen aan den Indischen staatsdienst verbonden. Maar hoe moet men het beoordeelen dat toen in 1911 en 1912 beslist onvoldoende aanvulling werd geconstateerd, eerst Denen en Duitschers werden aangeworven en daarna de aanvangstractementen en de eerste opklimming bij Waterstaat en Staatsspoorwegen zullen worden verhoogd. Een omgekeerde volgorde ware toch meer aangewezen, en zou zeker praktische gevolgen hebben gehad.”

Schrijver eindigt met den wensch:

„Moge de door „Oost en West” uitgegeven reeks in het algemeen strekken tot bevordering van den lust om in Indië een loopbaan te zoeken. Maar moge vooral de boekjes No. 2 en No. 4 der reeks waarin de licht- en schaduwzijden van een technische loopbaan duidelijk zijn aangegeven, strekken tot een zelfonderzoek van studenten en jonge ingenieurs of zij van de stof zijn, waaruit degelijke koloniale technici kunnen voortkomen, die Nederland zoo broodnodig heeft om haar taak als Koloniale Mogendheid naar de eischen van den nieuweren tijd blijvend te kunnen volbrengen.”

Lezing van den Heer J. E. Jasper.

Op Donderdag den 4en April 1912, des avonds ten 8 uur, had voor de leden van de Afd. 's-Gravenhage van de Vereeniging Oost en West de aangekondigde populaire voordracht plaats van den Heer J. E. Jasper, Controleur bij het B.B. op Java, met verlof, over het onderwerp „de Minahassa en de Sangir- en Talaut-eilanden”.

Met tal van lichtbeelden, waaronder zeer fraai gekleurde, gaf de Heer Jasper eene ethnographische beschrijving en een kort, historisch overzicht van het land en zijne bevolking.

Spreeker wist het talrijk opgekomen publiek te boeien door eene poëtische beschrijving van verschillende natuurtooneelen, met rake, hier en daar humoristische opmerkingen omtrent de zeden en gewoonten van het volk.

Ook liet hij uitkomen den zeer gunstigen invloed van het Christendom op de ontwikkeling der bevolking, en verduidelijde de wijze, waarop de inboorling gebruik maakt van de materialen, hem door de natuur geschonken, om die te verwerken tot fraaie en praktische voorwerpen van kunstnijverheid.

Na afloop dankte de Voorzitter van de Afdeling 's-Gravenhage den Heer Jasper voor deze zijne zoo zeer gewaardeerde, belanglooze medewerking aan de bevordering van het doel der Vereeniging: Verspreiding van populaire kennis omtrent Ned.-Indië, tot bevordering van wederzijdsche, waardeerende genegeheid tusschen Nederland en zijne koloniën.

Den heer Jasper werd uitgenoodigd den 11en dezer een voordracht ten hove te houden. H. M. de Koningin heeft daartoe uitgekozen het den spreker zoo vertrouwde onderwerp: **Ned.-Indische Kunstnijverheid**, door afbeeldingen toegelicht, o.a. van vele voorwerpen uit de permanente tentoonstelling van „Bocatan” Heulstraat 19, Den Haag, afkomstig.

Uit de O.-I. Mail.

Overstroming. Van den Resident van Cheribon werd onder dagteekening van 7 Maart het volgend telegram te Batavia ontvangen:

Volgens rapport plaatselijk bestuur Indramajoe 6 dezer ten gevolge jongste overstroming mislukt 778 bouws padi-aanplant, waarde f 11.000; 100 bouws palowidjo-aanplant, waarde f 500. Schade aan weg Indramajoe Djatibarang geschat op f 2000; aan tracé stoomtram f 500. Zooveel mogelijk zullen mislukte sawahs nog overgeplant met restant bibit.

De Lamongan aan het werk. Van Klakah bereikt de N. Soer. Crt. het bericht omtrent de in de eerste dagen van Maart j.l. geconstateerde werking van den berg Lamongan.

Den 1en Maart, des voorm. ten 11 uur, is de Lamongan flink aan het schudden geweest met tusschenpoozen van ongeveer drie kwartier, tot den ochtend van den 2en Maart. Men telde 14 schokken, waaronder 6 zware.

Zondag 3 Maart begon de werking opnieuw. Ten 9 uur en ten kwart vóór elf voorm., zoomede ten 11 uur 's avonds, werden zware schokken gevoeld.

4 Maart ten kwart vóór twee voorm. wederom zware trillingen.

Rookkolommen of vuur werden op den berg niet waargenomen, terwijl van aangerichte schade tot dusver niets bekend is. Alleen zou in het sanatorium Klakah wat glaswerk zijn vernield, en eenige glazen rāmen zijn stuk gesprongen.

De Inlanders zijn volstrekt niet op hun gemak; zij vreezen voor een uitbarsting, en houden zich voor de vlucht gereed, hoewel hun dat in geval van eruptie weinig zou baten.

In 1896, toen de Lamongan ook flink heeft gespoekt, bleef Klakah vrij behalve dan de soesah van een flinken steenen- en zandregen.

Valsch Bankpapier. Er is een groote kongsie ontdekt van valsche munters, met verscheidene takken links en rechts: Batavia, Bandoeng, Tasikmalaja. Te Batavia waren 't Kee Kim Hock van Djembatan-lima en een waroenghouder iets verder op. Bij den eerste werden gereedschappen voor het vervaardigen van valsch bankpapier achterhaald; bij den tweede een collectie valsch geld. Prachtig geïmiteerd. Toch waardeloos.

Te Tasikmalaja was het een Inlander bij wien ettelijke papieren van f 25 werden achterhaald.

Te Bandoeng was het de Amboinees Loen, van de Handelsbank.

Bovendien is door de politie gearresteerd de Inlandsche teekenaar bij het topografisch bureau, Radjiman, die verdacht wordt medeplichtig te zijn aan het vervaardigen der valsche bankbiljetten, zoo lezen wij in het Bat. Nblad van 12 Maart j.l.

Het te water laten der „Orion” te Soerabaja. — Een geweldige naam van zulk een notedopje; een naam, die doet denken aan den laatsten Engelschen

superdreadnought van, we herinneren ons niet juist meer, hoevele tienduizenden tons. Toch leek het vaartuig, dat slechts 800 ton meet, toen we aan de werf kwamen en we het nog op de slee in de bouwloods zagen, kolossaal, een wat men zou noemen: oceaanreus, schrijft de N. Soer. Crt.

Er waren honderden belangstellenden, meerendeels werklui van het marine-établissement en marinemensen, o. w. verscheidene dames, die, in keurig toilet gestoken, de plechtigheid een feestelijk aanzien gaven.

Een tribune, getooid met vele kleurrijke vlaggen, was opgericht voor de autoriteiten.

Toen dezen verschenen waren, werden de laatste stutten weggeslagen, de ketting, welke de valsche kiel aan de slee vasthield, losgemaakt, zoodat het schip op een paar wiggen na vrij lag. Het dochtertje van den heer Leegstra, den scheepsbouwkundigen ingenieur van het marine-établissement, naar wiens ontwerp het vaartuig gebouwd is, kapte onder het uitspreken van een zegenwensch met een speciale, voor deze gelegenheid vervaardigde bijl het touw door, zoodat de gewichten in de guillotine loslieten en met een harden plof neerkwamen op de wiggen, welke het vaartuig nog vasthielden; eventjes werden de dommekrachten nog wat aangedraaid en... statig gleed het vaartuig, klokke één, onder het donderend hoerageroep der aanwezigen in zijn element, wolken rook opschurend door de wrijving van de valsche kiel tegen de slee.

De afmetingen van het vaartuig zijn de volgende: inhoud 800 ton, lengte over alles 60 meter, tusschen voor- en achterstevens 55.92 meter, breedte 9 meter. De machine heeft een capaciteit van 1200 P. K. Vloeibare brandstof (astatie; iets nieuws op dit gebied gelooven we) wordt gestookt.

Het schip loopt 15 mijl en zal dienen als inspectie-vaartuig voor de afdeling scheepvaart. Geheel uitgerust zal het een diepgang hebben van 3 meter.

De Orion is tot dusver het grootste vaartuig, dat in zijn geheel op een Indische werf is vervaardigd. Voor het marine-établissement was dus de tewaterlating een evenement, dat den vooruitgang van het bedrijf aldaar markeerde.

Het Overzetveer.

De Express wist te vermelden, dat van het voornemen, een overzetveer naar de Lampons bij Anjerlor aan te leggen was afgezien, omdat de reede daar te onstuimig was voor het ankeren der veerboten. De veer zou thans worden tot stand gebracht achter Poeloe Merak (d. i. Noordwaarts van Anjer) en tevens zou machtiging zijn gevraagd tot den aanleg van een opvoerlijn van Anjer naar Merak. Uit vertrouwde bron vernam De Java-Bode echter, dat in deze nog niets beslist is. Van Anjerlor zou moeten worden afgezien, omdat uit opnemingen der marine gebleken is, dat de waterstand aldaar te gering is, welk bezwaar echter wellicht verholpen zou kunnen worden door uitbaggeren. Wel is waar levert de baai van Merak op zichzelf een veel gunstiger plek op maar, daar staat tegenover dat de kosten van een aanlegplaats aldaar beduidend hooger zijn door den noodzakelijken aanleg van eene verbindingslijn met het bestaande spoor en voorts dat de omgeving nog woest en onbewoond is. De mogelijkheid is zelfs niet uitgesloten, dat met het oog op de hooge kosten voorschands zal worden afgezien van het plan om eene rechtstreekse verbinding tusschen Bantam en de Lampons tot stand te brengen en om dit denkbeeld zoo noodig weer ter hand te nemen, na de totstandkoming van de spoorlijn in Zuid-Sumatra.

Chineesche feestviering. In de Chineesche wijken te Batavia werden begin Maart reeds aanstalten gemaakt voor de aanstaande feesten; voor de huizen werden vlaggestokken geplaatst voor de versiering.

De Chineesche feestcommissie wendde zich telegrafisch tot de meeste plaatsen in Indië, met verzoek nog geen datum voor de feesten vast te stellen, teneinde na verkregen overeenstemming die feesten op een zelfden datum te vieren.

De Chineesche vereenigeningen te Semarang besloten op haar bijeenkomst de instelling der Chineesche republiek te vieren op 6 April, doch geheel zelfstandig, niet in vereeniging met andere steden. Het feest zou geen exclusief karakter dragen. Het zou in den stadstuin worden gegeven. Uitgenoodigd zouden worden de Europeesche autoriteiten en de vertegenwoordigers van den handel. Er is reeds f 20.000 beschikbaar.

Naar De Locomotief verneemt hebben eenige invloedrijke leden van het Chineesche comité zich naar Soerabaja begeven, met de bedoeling, inlichtingen in te winnen omtrent de houding van de republikeinsche Chineezzen te Soerabaja en dan in verband met geruchten, als zouden dezen zich naar aanleiding van de opstootjes in verbinding hebben gesteld met het republikeinsche bestuur in Nanking.

Mode-Salon L. ANGER

LADIES-TAILOR-MADE
- MODELHOEDEN -
JUPONS en BLOUSES

BERLIJN
Pariser Platz 1

DEN HAAG
- Hooistraat 7 -

Piet Heinstraat 123
Telefoon 5262.

A. Op' Landt.

Bericht aan de Dames

GEVESTIGD

2de Magazijn Weimarstraat 42A.

voorheen B. v. d. PUTTEN.

Dames Modeartikelen, Garneeringen,
Fournituren enz.

Hotel-Pension INSULINDE.

Pension- en Hotel-verblijf,
Bankplein 2, Tel. Int. 1486,
DEN HAAG - (HOLLAND).

Firma OFFERHAUS & DE WAARD

(APOTH. ASS. N.W.)

Magazijn van Verband- en Ziekenverplegings-Artikelen.
BINNEN- en BUITENLANDSCHE GENEESMIDDELEN enz.

Depôt van SUEZTHEE.

Geneeskragtige Wateren & Eau de Colognes.

COPERNICUSPLEIN 16 hoek VALKENBOSCHLAAN DEN HAAG.
Telefoon 4353.

MAGAZIJN INSULINDE

62 SPUISTRAAT. - Telefoon 3687. - DEN HAAG.

Beslist goedkoopst en solidst adres voor Dames,
Heeren- en Kinder-Undergoederen. — Onze prijzen
zijn ver beneden elke concurrentie.

SPECIAAL INGERICHT voor Indische Families.

Firma HESSELS,

Piet Heinstraat 117.
Teleph. 9324x.

Vos in Tuinstraat 4.
Teleph. 9540x.

DANCKERTSTRAAT 75 - 's-GRAVENHAGE.

WILT GIJ EEN LICHTEN VEERKRACHTIGEN
TRED KRIJGEN EN BEHOUDEN, DRAAG DAN
ONS VOETSTEUNEND MAATSCHOEISEL.

Speciale Inrichting voor voetlijders

Steunzolen systeem Dr. JAGERINK.
Voetcorsets „ Dr. MILO.

ELASTIEKEN KOUSEN en CELLULOID-CORSETS uitsluitend op voorschrift van H.H. Doktoren.

Tegen de haarvlecht. — Te Padang was van de tjap-goméh wandelingen der Chineezen, wegens den regen, niet veel gekomen. Den daarop volgende avond werd bij het prachtige weer de schade echter ruimschoots ingehaald. In het Chineesche kamp was onder een gedeelte van het nijvere volkje des avonds wel eenige opgewondenheid merkbaar. Door eenige Macao'ers werd in hun brooddronkenheid jacht gemaakt op nog gestaarte landgenooten, en, waar zij er een te pakken kregen, in het kamp of op de wandeling aan het zeestrand, moest de tuiting er onverbiddelijk middels schaar of mes af. Eenige verwondingen zijn hierbij voorgekomen.

Toen Macao'ers in het kamp een hunner op straat van zijn staart wilden ontdoen, waartegen deze heftig protesteerde, kwam daar toevallig de panghoeloe van wijk VI, Soetan Madjid. Hij verbood den „revolutonnaires" hun doen, doch toen zij daarop tegenover hem brutaal werden, trok hij zijn revolver, waarop zij dadelijk tam werden.

Met dat al zal ook voor de Chineezen de „Zopzei" spoedig geheel tot het verleden behooren.

Arabisch prediker. — Begin Maart arriveerde te Batavia uit Hadramaut de onder Arabieren zeer bekende geleerde Said Abdulrachman bin Abdullah Alsagaf. In de missigit te Pecodjan spoorde hij de geloovigen aan den waren Islam te volgen, welke geen haat predikt tegen andere godsdiensten.

De Inlandsche wereld ziet in de komst van deze Arabischen prediker een politiek achtergrondje.

Meerdere predikers worden verwacht.

Is dat billijk? Van een Inlander vernamen we, dat zijn woning door het gezondheidscomité was afgekeurd en verbrand zou worden, schrijft het Soer. Nblad.

Hij ontving daarvoor een schadevergoeding van f 40 en bouwde een nieuw huis.

Doch nu moet hij die zoogenaamde schadevergoeding terugbetalen, m. a. w. krijgt hij geen schadevergoeding; zijn woning wordt onteigend en verbrand en voor zijn eigen duiten bouwt Kromo dan een nieuw hujsje.....

Men stelle zich voor, dat zoo iets bij een Europeaan gebeurde.

Ach ja, de voorwaarden zijn hen in 't Javaansch voorgelezen door een lid van het gezondheidscomité in tegenwoordigheid van den assistent-wedono en alle Kromo's hebben geroepen „Ingeh", zooals ze altijd doen. Alle autoriteiten weten dat het voorlezen en goedkeuren larie is en dat de onderteekening der contracten even weinig waarde heeft en alle autoriteiten weten ook, dat het onbillijk is wat aan Kromo geschiedt, maar dat het gebeuren kan, omdat hij als het de Kompenie betreft, immer „Ingeh" zegt, niet durft klagen en ook geen adres weet waar hij, in een geval als dit, zou kunnen klagen.

Als er geen fondsen zijn om den Inlanders terug te geven wat hun ontnomen wordt, laat men dan met het afnemen nog wachten tot het bestuur ook tegenover de Javanen kan doen, wat de billijkheid gebiedt, zegt bovengenoemd blad.

Een nieuwe Vereeniging. De Express verneemt uit Djokja dat aldaar een vereeniging is gevormd onder de leerlingen der kweekschool. Het doel is dat de leden zich na eenige studie candidaat stellen voor desahoofd, ter bevordering van den vooruitgang der desa-toestanden.

WEST-INDIË.

SURINAME.

Naar een te Amsterdam ontvangen particulier telegram bericht zou er in Suriname een einde zijn gekomen aan de droogte. Als het nu maar geen zondvloed wordt.

In De West van 12 Maart lezen wij nog deze mededeeling:

„Nu de vurigste gebeden om regen in zoowat alle kerken van het land onverhoord zijn gebleven, zullen de Britsch-Indische priesters het probeeren. Zij zullen, volgens alle regelen der kunst, acht dagen achtereen in het openbaar het Opperwezen aanroepen om regen met de daarbij gebruikelijke ceremoniën. Zij verzochten dit te mogen doen op het Gouvernementsplein, doch de overheid heeft hun het sportterrein op Combé aangewezen."

Het „sportterrein!" Ook een opvatting. „Zelfs de Tawajarizwamp — vervolgt het blad — bevat nu zout water, vertelde men ons onlangs. Van andere zijde bestreed men dit. De Tawajari bevat nog steeds drinkbaar zoetwater, heette het. Het laatste bericht is nu, dat de zwamp droog is. Alleen enkele gaten bevatten nog water dat zoet is. Het rivierwater voor de stad verboot een kleur als nimmer tevoren opgemerkt. Het is diep zeegroen

van kleur. Een bewijs, dat, nu de stuwung van opstroomend water uit de bovenlanden ontbreekt, de zee dieper landwaarts binnendringt. Men verwacht over enkele dagen een zeer hoogen spring."

Men zal zich herinneren dat men op de Tawajarizwamp het oog had gevestigd als prise d'eau van een waterleiding naar Paramaribo. Het bestuur zal zeker niet nagelaten hebben den toestand van de zwamp bij deze droogte te onderzoeken. Als de uitkomst mocht zijn dat de zwamp geen water meer bevatte, dan zal de felle droogte toch tot iets nuttig geweest zijn door een antwoord te geven op de vraag of de Tawajari als prise d'eau is aan te bevelen.

De Vereeniging voor den Grooten Landbouw in Suriname heeft zich nu ook laten hooren inzake het Rapport der Suriname-Commissie en wel in een tot den Minister van Koloniën gericht rekest van 15 Maart j.l.

Het goed gedocumenteerde stuk eindigt aldus:

„De Vereeniging kan het zich niet verheelen dat zij verwacht had dat het Rapport van de Commissie wel verre van maatregelen en denkbeelden, welke den grooten landbouw nog zullen gaandrukken, voorstellen zou bevatten om dien belangrijken tak van volkswelvaart op te beuren en tot welvaart te brengen.

Hetgeen onmiddellijk voorafging aan en leidde tot het instellen dier Commissie geeft grond voor de meening, dat daarmee zelfs in voorname plaats de wederopbouw van de landbouwondernemingen beoogd werd.

Kon de Commissie er al niet in slagen voor dien wederopbouw middelen te vinden en aan de hand te doen, bleek het haar niettegenstaande den veel omvattenden arbeid welken zij zich getroost had, niet mogelijk den weg aan te wijzen, die tot ontwikkeling en bloei van den landbouw moest worden ingeslagen, een voorstel tot verzwaring van lasten had men het allerminst verwacht.

Mocht het intusschen aan de Vereeniging slechts gelukt zijn Uwe Excellentie te hebben overtuigd, dat het het belang van den grooten landbouw in het algemeen niet bevorderd zou worden, indien aan de hierboven bedoelde voorstellen der Commissie uitvoering wordt gegeven, zij zal het doel, dat met dit adres beoogd wordt, hebben bereikt."

Onder het hoofd „een energiek Consul" schrijft De West van 12 Maart:

„Kort na de aankomst op 26 Januari j.l. van den nieuwbenaemden Britschen consul alhier, den heer G. Hewett, naderde het bestuur van de vereeniging „Vrijheid en Recht" hem, met de bekende klachten over ons bestuur, het immigratie-departement, onderdrukking van Britsch-Indiërs enz.

De heer Hewett stelde onmiddellijk een onderzoek in. Met groote voortvarendheid won hij van verschillende kanten informaties in. Het eind daarvan was, dat hij een zeer ongunstigen indruk kreeg van genoemde vereeniging, die onder bescherming staat van de bekende mevr. Schneiders. In een brief aan die vereeniging heeft de consul op de scherpste wijze het optreden van den bond gelaakt.

Bovendien verschiint thans een waarschuwing van den consul, waarin hij verklaart, dat zij die straf mochten oploopen door hun deelnemen aan het gedoe van den bond „Vrijheid en Recht", op goenerlei hulp van de zijde van het Britsche consulaat behoeven te rekenen."

In verband met deze mededeeling laten wij hier volgen een ingezonden stuk van het bestuur van bovengenoemden bond, opgenomen in Onze West van 13 Maart:

Mijnheer de Redacteur,

Verplicht ons s.v.p. een ruimte Uw geacht blad, waarvoor bij voorbaat dank.

Wij laten hier het begin van den brief van den Engelschen Consul j.l. aan ons toegezonden, volgen, n.l. tot de betichtiging, vertaald door den heer R. L. Worst, een bevoegde in deze, zoodat de lezers de intriges in onze onze kolonie zelf kunnen inzien, verscholen achter kapitalistische drogredenen:

Britsch Consulaat.

Paramaribo, 5 Maart 1912.

Mijnheer,

Ik heb de eer de ontvangst van Uw schrijven van gisteren te berichten, alsmede van den brief, die gedeeltelijk onderteekend en Uw teruggezonden was ter onderteekening van Uw Bestuur.

Aangezien elke verdere voortzetting van deze correspondentie geen nut zal stichten, stel ik voor om voor eens en altijd met Uwen Bond de zaken af te wikkelen.

Ik heb zeer zorgvuldig het doel, dat Uwe Bond tracht te bereiken bestudeerd, zooals dat is vervat

Koopt
Zwitserse
Borduursels

franco vracht & vrij van inkomende rechten direct uit Zwitserland thuis

Japonnen Blouses
van af fl. 13.50 van af fl. 3.85

Kinderjurkjes
van af fl. 8.75

Echt Zwitsersch borduursel op Batist, Voile, Wol & moderne zijdenstoffen.

Vraag heden nog stalen met Parijsche Modeplaten die gratis worden verzonden.

Eveneens stalen van onze allernieuwste Zwitsersche zijdenstoffen gratis op aanvraag.

SCHWEIZER & Co.
LUZERN A 64 (Zwitserland).

N.V. BERLITZ-SCHOOL Mij.

welbekend bij allen die met verlof in Nederland vertoeven.
Noordeinde alleen 42^B, boven Maison KRUL.
Telefoon 6318.

TALen: DUITSCH, ENGELSCH, FRANSCH, ITALIAANSCH, SPAANSCH ENZ.

door ontwikkelde leeraren, uit de desbetreffende landen, die eene zuivere uitspraak vrij van dialect bezitten.

Om teleurstellingen te voorkomen, lette men vooral op het juiste adres **Noordeinde 42b, boven maison Krul.**

AMSTERDAM - Keizersgracht 300.

Heineken's
Glazenwasscherij

STOOM JALOEZIEËN- en ROLLUIKENFABRIEK. --

Fabriek v. Geschilderde GORDIJNEN

in meer dan 500 dessins. □ □ □

„Klenus" Stofzuig-machine.

:-: HOF- EN RIJKSLEVERANCIERS, :-:

□ 's-GRAVENHAGE. □

:-: KETTINGSTRAAT No. 6. :-:

TELEFOON 2478.

Verschenen de DERDE DRUK van:

De Africhting van den Politiehond, den Ambulance- en Oorlogshond.

EENE BEKNOPTTE HANDLEIDING

DOOR

M. KESSLER.

Bekroond met den Eersten Prijs op de XXVe Internationale Honden-Tentoonstelling van „CYNOPHILIA", - gehouden van 22-24 April 1910 te AMSTERDAM. -

1e Druk December 1908
Prijs geb. f1.25 2e Druk Februari 1909 Prijs geb. f1.25
3e Druk April 1910

UITGAVE DER N. V. ELECTRICHE DRUKKERIJ „LUCTOR ET EMERGO" DEN HAAG :: TEL. INTERC. 4424.e

in de artikelen voorkomende in het Gouvernements Advertentieblad van 5 Januari 1912 en ik heb ze geplaatst in het licht van de beweringen door U gemaakt, de rapporten uwer Vergaderingen en de samenstelling van Uw Bestuur, en het spijt mij U te moeten zeggen, dat ik de volgende conclusies moet trekken:

1. Dat Uw Bond oneerlijk is te noemen, en wel om de volgende redenen:

Gij hebt eenen 1ste Secretaris aangesteld, die niet eens in staat is zijn eigen naam te schrijven; eenen tweeden Secretaris, die eventjes zijn naam kan schrijven — meer niet; eenen penningmeester, die onmachtig is boek te houden, en een Voorzitter n.l. Uzelf, die niet aarzelt om de handtekening van de 1ste Secretaris na te maken, eene zeer afkeurenswaardige daad, etc., etc.

w. g. G. HEWETT,
H. B. M. Consul.

Aan

Mijnheer J. EDUARD,
Pres. Br.-Indischen Bond.

Het is slechts een gedeelte van genoemden brief omdat die in zijn geheel geplaatst, vreeselijk disharmonie zou wekken, vooral met het oog op het van de daken verkondigde „uittmuntend hebben” van de Britsch-Indiërs in Suriname door een Vereeniging die niet alleen hare handelingen niet verloochent, maar ook haar toppunt schijnt bereikt te hebben door het op na houden van uit Britsch-Guiana verdreven lage alloois in hunne positie, van quasie tevredenheid.

Derhalve tarten wij ons pendant uit zoo hij niet gehuicheld heeft, de uittmuntend hebbenden en wij de niet uittmuntend hebbenden; (vooral met het oog op de Cacao-crisis, die al jaren heerscht en de niet te vergeten hondsch behandelings van immigrant tegenover immigranten) oproepen, zoo ook de boeren, die hunne koeien niet brengen naar de hooge geslachtsdriftige stieren, welke laatste van zelf geen hymne kunnen zingen over moreele handelingen, omdat zij voor de macht van persen en mishandelen ongevoelig moeten zijn.

Of Z. Edl., de consul, de inlichtingen in zijn brief vervat, gewonnen heeft van (ex) handelaren in schoone seksen, van anti-patriotten of van gemakzuchtigen, laten wij intact.

Uwe aandacht M. de R. over deze (on)partijdige handeling zal door ons op prijs worden gesteld.

Derhalve hopen wij ons bevrijd te mogen zien, van zulk een mammon en rigorist, of diens aanbieder. Onze stelling en denken zijn: de lage intriganten met hunnen intriges, huichelaars, aanhangers van het Killingerisme, een sekse handelaren, die macht kregen om hun landaard te mishandelen, gepaard met tyrannie en macht boven Recht, de bron van al het kwaad en den achteruigang der Br.-In bevolking te bestrijden niet eerder rusten voordat dit alles zal zijn uitgebreid, met wortel en... tak; en er Vrede zal komen in Suriname, en in Britsch-Indië een welbehagen.

Teeken wij ons

Uw dienstw. dienaren

Het Bestuur,

S. B. I. B. V. en R.

Paramaribo, 12 Maart 1912.

Wel verklaarbaar, dat de redactie boven deze wijsheid de woorden plaatst „Buiten verantwoordelijkheid van de Redactie”.

In het afgelopen jaar is de naam van den heer Boers, predikant te Paramaribo, meermalen in de kolommen van dit blad genoemd. Na zijne lezing in den Surinaamschen Volksbond, die hem niets dan onaangenaamheden heeft berokkend, had hij zich voorgenomen de kolonie te verlaten.

Wij vinden nu in de Surinaamsche bladen het bericht, dat het gelukt is ds. Boers van zijn voornemen te doen terugkomen.

De Surinaamsche Bode van 16 Maart voegt aan het bericht deze beschouwing toe:

„We zijn recht blij, want waar zou het naar toe moeten met de kolonie, zoo alle ridderslike mannen als Ds. Boers zouden repatriëeren.

Wij zouden hartelijk ervoor bedanken in zo'n ellendige maatschappij te blijven leven. Dan liever een algeheele verwoesting door een Zondvloed.”

De West van 12 Maart schrijft:

„Na zijn artsdiploma in Nederland te hebben behaald, keerde de geneesheer S. Tjon Akien onlangs naar Suriname terug, om in zijn geboorteland werkzaam te zijn.

In de districten waar hij als geneesheer had geëdiend, zou men hem met open armen weder welkom heeten.

De heer Tjon Akien had zich als geneesheer en als mensch populair gemaakt.

Hij bood zijn diensten aan, zonder overdreven eischen te stellen. Het gouvernement antwoordde daarop met een bezoldiging aan te bieden ver beneden die, welke de heer Tjon Akien als officier van gezondheid kan verdienen. Hij besloot dus weer heen te gaan. In zijn geboorteland is geen plaats voor hem, omdat men zijn billijke eischen afwijst, terwijl men straks meer zal moeten betalen, wanneer men een officier van gezondheid laat uitkomen. En dat, waar er thans groot gebrek heerscht aan geneesheeren, en naar men zegt de uitzending van een officier van gezondheid is aangevraagd.

Zie, dat zijn feiten, treffend en betreurenswaardig.”

Als slot van dit weekoverzicht deelen wij nog mee dat er te Paramaribo weldra een aanvang zal worden gemaakt met de technische instructie der schutterij door een officier van het garnizoen en vier sergeants. Wel moge het beide partijen bekomen!

De Agent-generaal voor de immigratie maakt bekend dat met ingang van 2 Maart een cursus in de Maleische taal zou worden geopend. Hoe lang die wel in stand zal blijven?

Onder de correctie bereiken ons de Surinaamsche couranten; uit De West van 22 Maart dit uitknipsel:

„Na enkele plaatselijke voorlooptjes, zijn gisteren, 21 Maart, over de geheele kolonie de regens ingevallen.

Opvallend valt dit samen met wat men in Europa noemt het intreden der lente. Voor ons beteekent dit, dat de zon in de nooder declinatie treedt, wat van invloed kan zijn op den drogen passaatwind, die tot dus verre de regen tegenhield. Hoewel voorzichtigheid past is er dus goede hoop, dat de droogte nu tot het verleden behoort.

WAT DE INLANDER ZEGT.

De Huwelijksbond Dwidjo Tomo. Aan het reglement van dezen bond, vastgesteld in de algemeene vergadering, gehouden te Oengaran op 3 October 1911 en bekrachtigd in de Hoofdbestuursvergadering te Djocjakarta op den 15en dier maand (voorkomende in de Boedi-Oetomo van 16 Januari 1912 no. 14) werd het navolgende ontleend:

Het doel is verzorging der Javaansche echtverbintenissen en raadgeving aan ouders van meisjes boven de 18 jaar.

Als leden van den bond worden toegelaten jonge menschen, afkomstig van Java en Madoera, die daartoe het verzoek doen aan het bestuur, onder opgave van naam, titel, betrekking, contributiebedrag, woonplaats, datum van geboorte en van toestemming der ouders. Voor het bewijs van lidmaatschap wordt 10 cent in rekening gebracht. De mannelijke leden verbinden zich niet te huwen beneden den leeftijd van 25 jaar en geen meisje te trouwen beneden de 18 jaar. Eén maand vóór het te sluiten huwelijk moet worden overgelegd:

- een geneeskundige verklaring;
- een opgave van den leeftijd van het meisje.

De leden betalen f 0.50 als entréegeld per persoon, en de navolgende contributie-bedragen:

- 2 pCt. van het inkomen beneden de f12 's maands;
- 5 pCt. van het inkomen van f12 tot f20 's maands;
- 10 pCt. van het inkomen boven de f20 's maands;

Zij, die huwen overeenkomstig de vastgestelde voorschriften, ontvangen het entréegeld terug, terwijl, bij niet-voldoening aan die verplichtingen, slechts de helft van dat bedrag wordt teruggegeven.

De leden, die prostituties of bijvrouwen trouwen, ontvangen niets terug.

Ook verbinden de leden zich slechts te huwen met één vrouw; overtreding van dit voorschrift komt te staan op betaling van f 25 tot f 50, voor de invordering, waarvan het bestuur de noodige maatregelen neemt.

Ingeval van overlijden vóór het huwelijk, wordt het entréegeld aan de erfgenamen ter hand gesteld.

Het bestuur van den bond bestaat uit 9 leden, n.l. één voorzitter, één onder-voorzitter; 2 secretarissen, één penningmeester en 4 commissarissen en zal in de vasten-maand te Blora gevestigd zijn. De bestuursleden treden na 3 jaren af, doch zijn herkiesbaar.

Gebreken van het Inlandsch Onderwijs. Een schrijver, die zich Sambe Gana noemt, merkt in de Tamam Pengadjar van 15 December 1911 no. 5 op, dat de meesten, die buiten het Inlandsch onderwijs staan, in de meening verkeeren, dat, zoodra op de een of andere plaats eene lagere Inlandsche school is opgericht, het onderwijs der jeugd daar dan niets meer te wenschen overlaat.

KUNST-ATELIER
van **GOUDEN** en **ZILVEREN WERKEN**
in diverse stijlen.
REPARATIE en **GRAVEERINRICHTING.**
CHR. J. P. DE RUITER, CORN. SPEELMANSTRAAT 31
en **WILHELMINA STRAAT 69.**
's-**GRAVENHAGE.**

F. L. VAN BOMMEL
VLAMINGSTRAAT 8-10 - Telef. 5501.

Dames- en Heeren-
Modeartikelen.
- Handschoenen. -

Handschoenen wasschen 7½ ct. per paar.

NIET DUURDER, WEL BETER DAN ANDER BROOD

ONVERPAKT BROOD is
ONHYGIENISCH
ONSMAKELIJK
ONZINDELIJK

SUMMUM LUXE-BAKKERIJ
TEL. 1035
PRINSEGR. 126
126A

HEEREN MODE- en HOEDEN-MAGAZIJN
HILLMER & Co.
NOORDEINDE 58. - DEN HAAG.
Telefoon 1667.

Engelsche Dassen f1.75, per 3 stuks f4.75.

J. VAN MOORSEL,
SCHOOLSTRAAT 27 - Telefoon 2014.

EERSTE HUIS in Stoffen,
Katoentjes en Flanellettes.

Specialiteit in Witte Goederen en Lingerie's.

Geïmporteerde Amerik. Schoenen
HEALTH SHOES.

HEULSTRAAT 11

M. A. GREVE = Telef. 417
Specialiteit „EIGENGEMAAKT SCHOEISEL”.

WISBRUN & LIFFMANN.
VEENESTRAAT 35-37. Tel. 2503. DEN HAAG.

Dames Modeartikelen.

Zijden stoffen, Fluweelen, Kantstoffen.
Alle soorten Garneeringen, enz.

Balartikelen.

RIPPEN

PIANOHANDEL

PIET HEINSTRAT 42

ELANDSTR. 17 TEL. 4683

VERHUREN

STEMMEN

Vestigt U in NIJMEGEN!

Voor inlichtingen wende men
zich aan het SECRETARIAAT van

NIJMEGEN VOORUIT!

M. CROMMELIN, Voorzitter.
ALOYS B. JANSEN, Secretaris.

Dit is z. i. echter volstrekt niet het geval. Ten eerste acht hij het toezicht der Inlandsche schoolcommissies in geen deele voldoende.

De assistent-residenten en de contrôleurs inspecteren slechts zeer zelden de Inlandsche scholen omdat zij overladen zijn met ander werk; alle verantwoordelijkheid voor den gang van zaken komt dus in de praktijk op de Inlandsche schoolhoofden neer.

Deze moeten o.a. op de scholen buiten de hoofdplaatsen, voor eigen rekening, voor het reinhouden der gebouwen en erven zorgen, terwijl hun salaris toch al zeer gering is; begrijpelijkerwijs laat dit verplicht onderhoud nog al eens te wenschen over.

Veel verkeerd is een gevolg van het noodlottig feit, dat de inspecteerende ambtenaren niet op de hoogte zijn van den werkelijken gang van zaken.

Een groot gebrek is, volgens schrijver, ook, dat de Inlandsche onderwijzers, zoowel bij eerste plaatsing als later, zoo zelden tewerk worden gesteld op de scholen in die streken vanwaar zij afkomstig zijn.

Zulk een onderwijzer zou met zijn gering salaris in eigen gebied veel gemakkelijker rond kunnen komen en dus beter zijn dienstwerk vervullen. Voor de schoolgaande kinderen en hunne ouders is het ook beter, dat zij een onderwijzer hebben, dien zij reeds van ouds kennen en die hun landstaalspreekt.

Voor de familieleden van den onderwijzer kan deze een voorbeeld en zelfs een reclame-middel zijn, dat tot navolging aanspoort, terwijl hij persoonlijk het schoolbezoek kan bevorderen.

De leermiddelen zijn, volgens schrijver, op vele scholen in te geringe hoeveelheid voorhanden, zoodat bijv. lang niet alle leerlingen over gedrukte boekwerkjes beschikken. Hierdoor wordt z. i. het onderwijs zeer belemmerd.

En zoo kleven er aan dit Inlandsch onderwijs nog vele gebreken, die z. i. zoo spoedig mogelijk verholpen dienen te worden.

De Inlandsche Volksbibliotheek. Ten behoeve van de Inlandsche volks-school-bibliotheeken, zijn, volgens mededeelingen, voorkomende in hetzelfde vakschrift, door de regeering ter beschikking gesteld de nieuwsbladen Soeloeh Paladjar en de Tjaja Timor, welke Maleische bladen om de 14 dagen verschijnen.

Deze begunstiging wordt natuurlijk op prijs gesteld, maar of de Inlandsche jeugd daarvan partij kan trekken, meent de hulponderwijzer Rasid, te Pasir (Oostkust van Borneo), te moeten betwijfelen, wijl z. i. de daarin gebruikte taal door de jeugd niet kan worden begrepen.

Voor vele leerlingen toch is het Maleisch een vreemde taal, welke zij moeten aanleeren en eerst in de hoogste klassen eenigszins machtig zijn.

Daarbij komt nog, dat in vele stukken dikwijls Nederlandsche uitdrukkingen voor komen, die voor de leerlingen onbegrijpelijk zijn.

WAT DE CHINEES VERTELT.

Moord en berooving van twee Bataviasche Chineezen. In de Perniagaan van 18 Januari 1912 no. 14, wordt medegedeeld, hoe in de rivier Kabajoeran, nabij kampong Gandaria, door de politie twee reeds in staat van ontbinding verkeerende lijken zijn gevonden, waarop tal van teekenen van gepleegd geweld zichtbaar waren. Tot welken landaard deze verslagenen behoorden, kon men niet duidelijk meer nagaan; uit het door de politie gehouden onderzoek is evenwel gebleken, dat zij vermoedelijk de twee Chineseesche rondtrekkende handelaars zouden zijn, met name Tan-Phoa en één zijner bloedverwanten; die gewoon waren elken Maandag de verschillende omliggende dorpen te bezoeken. Tevens is door den Wedono van Kabajoran aan het licht gebracht, dat eenige jongelieden van 15 tot 18 jaar aldaar als de wandaders konden worden beschouwd. De zaak moet zich aldus toegedragen hebben:

Twee dezer schavuiten vroegen op den weg bij kampong Tjilandak aan Tan-Phoa een stuk goed te koop, en toen hij daarop een pak manufacturen open maakte, kwamen plotseling uit een schuilhoek twee andere gewapende knapen te voorschijn. De beide handelsreizigers werden omsingeld en gedood. De moordenaars namen een som van 200 gulden aan contanten mee, nadat zij de beide lijken in de rivier hadden geworpen.

Dit misdrijf had plaats op 13 Januari 1912 en is gezien geworden door andere knapen, die later aan de politie de gezochte inlichtingen hebben gegeven, tengevolge waarvan één der daders in hechtenis is kunnen worden gesteld.

Bij dezen trof men nog aan 't zonnescerm van Tan-Phoa: als ook een baadje met bloedvlekken en het wapen waarmede de moord was gepleegd.

Deze beklagde heeft het feit bekend, doch zegt zelf slechts in zooverre aan het misdrijf te hebben deelgenomen, dat hij mee geholpen heeft bij het

werpen van de lijken in de rivier. De politie hoopt spoedig ook de andere daders te kunnen vatten.

In het belang van de veiligheid van persoon en goed is het te hopen, zegt schrijver, dat dit misdrijf spoedig geheel tot klaarheid kome en zeer streng recht worde gedaan.

Slechte wegen in de voorstad van Batavia.

Iemand, die zich teekent Desillusie, en velen met hem, die in de voorstad van Batavia moeten vertoeven, klagen in hetzelfde blad over den slechten toestand der wegen aldaar, zoodra de regentijd intreedt.

In het bijzonder wordt ten deze genoemd de weg bij Djembatan Lima, waarin bovendien nog vele halsbrekende kuilen zijn.

Berichten deden de ronde, dat die wegen in orde zouden worden gemaakt eerst door bemoeienis van het Departement van Openbare Werken en daarna op last van den Gemeenteraad, maar tot heden zag men nog geen enkele voorbereiding daartoe.

De hemel mag weten wanneer deze dringende aan gelegenheid in orde komt, zoo luidt de verzuchting in bovengenoemd blad.

Bedoeling van het nieuwe gezag in Groot-China.

Blijkens een bericht in de Perniagaan van 24 Januari 1912 no. 19, heeft de toenmalige leider der revolutionaire partij in China, Dr. Sun-Yat-Sen, een publicatie opgemaakt en op groote schaal doen verspreiden, waarin hij aan het Chineseesche volk mededeelde, welke bedoelingen de partij bezielden, n.l. aan dat volk een meer regelmatig bestuur te verzekeren.

Aan die publicatie werd het navolgende ontleend:

Na gewezen te hebben op het feit dat de keizerlijke dynastie, welke nu meer dan 200 jaren het gezag in handen had, in gebreke is gebleven de Chineseesche belangen, overeenkomstig de nieuwe tijdsomstandigheden en toestanden goed te behartigen en dat thans 12 provinciën van China zich bij de revolutionaire partij hebben aangesloten, maakte Dr. Sun-Yat-Sen bekend, hoe die partij zich voorstelt het Chineseesche volk de noodige rust te schenken opdat het zich regelmatig en geleidelijk tot vol len wasdom zou kunnen ontwikkelen. In de ver volge zullen deskundige mannen in gemeenschappel ijk overleg de volksbelangen behartigen en hunne aandacht schenken aan de opheffing van al die oude Chineseesche gewoonten en gebruiken, welke gebleken zijn niet meer in de tegenwoordige tijden te passen.

Alle onderdanen van welken stam of welken gods dienst ook, zullen geheel op gelijken voet worden behandeld, terwijl de gezamenlijke provinciën, met inbegrip van Mongolië en Thibet zich zullen aan eensluiten tot één ondeelbaar China.

De militaire macht in de provinciën zal onder eigen leiders staan, doch onder de opperste leiding van een deskundig hoofd. Ook de provinciale burgerlijke besturen zullen onder eigen leidende hoofden komen, eveneens onder één deskundig hoofd.

Over de wijze, waarop de landsgelden zullen be steed worden, zal voortaan in het openbaar worden beraadslaagd, zij zullen ten algemeenen nutte strekken. Voorts zullen goede betrekkingen met alle vreemdelingen worden onderhouden.

Van Vreemde Koloniën.

DE KLEINE KOLONIALE MOGENDHEDEN IN AFRIKA.

In La Dép. Col. van 3 April geeft Maur. Rondet-Saint beschouwingen ten beste, welke wij geheel voor zijn rekening laten, maar die toch te merkwaardig zijn, als verradende hoe velen over de toekomst in Afrika denken, om ze niet in het kort weer te geven.

Drie groote mogendheden, Engeland, Frankrijk en Duitschland, hebben Afrika onderling verdeeld. Een andere groote mogendheid, Italië, heeft een stuk in Oost-Afrika aan de Rode Zee bezet. De afloop der campagne in Abyssinië en ondankbaarheid van het landschap voor de daaraan ten koste gelegde moeite beperken er de Ital. voor onbepaalden tijd tot hun Erythrea. Door de in bezitverklaring van Tripoli heeft Italië echter nu aangeduid zich als Afrika-mogendheid een grootere rol toe te denken. Verder hebben drie kleine mogendheden deelen van het zwarte werelddeel onder haar bestuur: Spanje, Portugal en België.

De vraag dringt zich, volgens den schrijver, als vanzelf op, is het waarschijnlijk dat de bestaande toestand als de blijvende, althans voor een ruim tijdsverloop, te beschouwen is? Of wel, wijzen de gebeurtenissen op een noodzakelijken ommekeer, waarbij de kleine mogendheden van den Afrikaanschen bodem verdrongen moeten worden?

In verband met de geruchten over een bespreking van dit onderwerp tusschen Duitschland en Groot-Britannië, meent Rondet-Saint het als zeker te kun

Modemagazijn „BRUSSEL”, Weimarstraat 61 :-: DEN HAAG.

Speciale verkoop van GEGARNEERDE DAMES-, JONGE DAMES- en KINDERHOEDEN. — CHAPELLERIE en BONTWERKEN. — AUG. W. J. BRÜNINGS.

P. B. VAN MOORSEL & Co.

KERKPLEIN 11-12 TORENSTRAAT 5-6
NAAST HET HOOFDPOSTKANTOOR DEN HAAG
TELEFOON N°. 2898

GOEDKOOPST ADRES VOOR HET GEHEEL OF GEDEELTELIJK INSTALLEEREN VAN WONINGEN

1ste Rotterdamse
Maatschappij van verzekering op het leven
Oudehavenkade Nr. 1. Plan C, Rotterdam.
Directie: P. R. MEES, J. BRUNSTING.
Levensverzekering
in elken vorm.
Hoofdvertegenwoordiging voor Ned. Oost-Indië te SOERABAIA.

VLEU PIA KUNSTSPEL- ORG VERHUUR. PIANO's van f 5.— VLEUGELS „ -8.— REPARATIE. RU Afd. Gebruikte SPECIALE INRICHTING voor de	GOOSEN & SWAGERMAN DEN HAAG - BOEKHORSTRAAT 149.	GELS. NO'S. PIANO'S. ELS. p.m. of f 50.— p.j. af. „ „ -80.— „ „ STEMMEN. IL. Instrumenten. voor het GEREEDMAKEN TROPEN.
--	--	---

Tandborstels - Badmutsen - Sponsen
Bandages en Gordels.
Wed. G. STREITWOLF,
TELEFOON 2413.
105, NOORDEINDE 105.

HERMAN VOORHOEVE BLOEMIST
ZOUTMANSTRAAT 40c - DEN HAAG,
beveelt zich aan voor het aanleggen en
onderhouden van Tuinen en Villa's. :-: :-:
Sluit zeer voordeelige abonnementen tot onderhoud.

W. P. VAN BERGEN HENEGOUWEN.
STRIJKINSTRUMENTEN in ruime keuze.
Vertegenwoordiger van:
W. E. HILL & SONS - London.
ANNA PAULOWNASTRAAT 41 - HAAG.

KUNSTTANDEN 1 Gld. per stuk met garantie.
Geheele Gebitten 25 Gulden.
Vullingen f1.00. Beslist pijnloos trekken per tand f1.00.
Leden van Ziekenfondsen en Corporaties EXTRA KORTING.
Tandarts KIMMEL Weimarstr. 149, bij Regentessepl.
en Wagenstraat, hoek Spuistraat
:-: DEN HAAG. :-:
Spreekuren: Werkdagen 's morgens 10-'s avonds 9 uur. Zondags 10-4.

nen aannemen dat D. den tijd gekomen acht om zijn drie groote bezittingen, Kameroen, Oost- en Z.-W.-Afrika, in een groot geheel samen te trekken. Engeland zal hier niets tegen hebben, mits het dan daar aan evenredige voordeelen kan krijgen. Volgens hetgeen beweerd wordt, zou het geheim tractaat aan Groot-Brittannië toewijzen de Portugeesche eilanden Madeira, Azoren en de Kaap Verdische groep, het het grootste deel van Angola in het westen van het vasteland, in het oosten ongeveer de helft van Mozambique, van de Delagoabaai tot de Zambezi. Duitsland zou Z. Angola tot aan de 15e graad Z. B. en het Port. gebied benoorden de Zambezi inlijven. Daargelaten of de verdeling zoo juist is begrensd, in dien zin zal het tot een oplossing moeten komen.

Portugal is arm om zijn Afrik. gebied te doen opleveren wat er uit te halen is, het is te zwak om het te verdedigen tegen de Inlandsche stammen. Ook de Portug. volksaard en staatkunde geven geen waarborgen om de uitgestrekte koloniën tot bloei te brengen. De vergoeding die het voor zijn koloniën zal krijgen, zullen het de noodige middelen geven om het rijk in Europa er bovenop te helpen. —Dit proces moet dan ook een vreedzaam verloop krijgen.

Toen België het Kongogebied tot kolonië zou verkrijgen, werd dadelijk gewezen op de moeilijkheid van een Rijk, waarvan de onzijdigheid door de mogendheden gewaarborgd is, te binden aan uitgestrekte koloniën, die België in een nieuwe en andere verhouding tegenover de andere staten plaatsen. Die bedenken hebben niet belet de vrije Kongostaat tot Belg. gebied te maken. Nu dreigt in twee opzichten gevaar. Duitsland zou sedert lang verlangend zijn Antwerpen als haven te bezitten. Uit het nieuwe Fr.-D. Marokko-verdrag heeft zich duidelijk de bedoeling van Duitsland geteekend om niet één, maar zelfs twee gemeenschapswegen van Kameroen naar Kongo te krijgen, dwars door het Fr. gebied heen. 't Beëindigen van de onderhandelingen te Berlijn in November 1911 is als een inleiding te beschouwen van de Duitse actie ten opzichte van Belgisch Kongo.

Het is ook bekend hoe naijverig Engeland is op het bezit der Belgen in het Meerengebied en vooral in Katanga.

Volgens den schrijver kan het niet anders of de kleine natie zonder marine, met een zwak leger zal moeten zwichten voor den druk van buiten, aangevoerd door de groote aantrekkingskracht die uitgaat van de schatten binnen het Blg. Afrik. gebied.

Over Spanje wil Rondet-Saint niet veel zeggen nu Frankrijk zelf in onderhandeling en in conflict met dit land is. Maar wel kan toch aangenomen worden dat de zuidelijke bezittingen der Spanjaarden in andere handen zullen moeten overgaan, ook hier is erop te wijzen hoe bij het verdrag van Berlijn van 4 November 1911 Duitsland een band heeft weten te bedingen, die Sp.-Guinea tot een enclave maakt in de Duitse kolonie.

Fernando Po, Annobon, de Kanarische eilanden zullen, hoe belangrijk zij ook kunnen worden, voor Spanje geen beteekenis behouden, behalve die welke de eigenliefde aan oud bezit hecht. Zij zullen omgezet moeten worden in materiële voordeelen, waaraan ook Spanje groote behoefte heeft.

't Behoefte wel geen betoog, dat de schr. eindigt met na te gaan welke stukken van de taart in Afrika, Azië en Australië Frankrijk dan als de zijne moet beschouwen, en met een aansporing om van nu af aan de koloniale politiek in die richting te sturen, wil het niet terzijde geschoven worden.

FRANSCHÉ KOLONIËN.

In het voorgaand nummer konden wij nog even melding maken van de onderteekening te Fez van het verdrag, tusschen de Fransche regeering en die van den Sultan van Marokko op den 30sten Maart gesloten. Wij meenen uit dit gewichtige staatsstuk nader nog eenige punten te moeten weergeven.

Dadelijk zet het voorop, dat de Fransche regeering en de sultan in Marokko een nieuw régime zullen invoeren, dat al die administratieve, gerechtelijke, onderwijs, economische, financiële en militaire hervormingen zal aanbrengen, welke de Fr. regeering nuttig zal oordeelen.

Is daardoor de macht van Frankrijk scherp uitgesproken, daarna wordt bescherming verzekerd aan de godsdienstige positie en het hooge aanzien van den sultan, en aan de Mohamedaansche instellingen en gebruiken in het algemeen.

Het Makzen blijft bestaan, maar Frankrijk mag overgaan tot de militaire bezitting van elk deel, waar het dit noodig zal achten, ook als politie-maatregel te land en te water, het heeft zoo ten volle het recht tot inbezitting naar eigen goeddunken.

Om het aanzien van den Sultan te eeren zullen de maatregelen, door Frankrijk noodig geacht, worden uitgevaardigd door den Sultan of door de Sjerifijnsche overheid.

De Republiek zal in het protectoraat worden vertegenwoordigd door een „commissaire résident-général", deze zal de opperste leiding der zaken in handen hebben en de eenige vertegenwoordiger van den Sultan zijn tegenover de vreemde mogendheden in Marokko. In het buitenland zullen de Fr. vertegenwoordigers tevens die voor Marokko zijn.

Om nog duidelijker vast te stellen dat de Sultan tegenover het buitenland niet meer zelfstandig zal mogen handelen, is nog bepaald dat hij zonder toestemming van de Fr. regeering niets mag verrichten dat een internationaal karakter draagt, geen leening mag sluiten, en ook geen concessie mag verleenen.

Kan Frankrijk met dit verdrag ten volle tevreden zijn, er liggen nog voetangels in de oplossing der regeling van de verhoudingen in Tanger en van de geschilpunten, waarin Spanje mede stem heeft. Intusschen is men zoo toch weer een stap verder gekomen.

DUITSCHÉ KOLONIËN.

Door de Deutsche Kolonialgesellschaft was tot de regeering het verzoek gericht over bepaalde gedeelten in de koloniën de beschermende hand uit te strekken om de uitroeiing van dieren en plantsoorten of het bederven van natuurschoon te voorkomen.

In een schrijven van 24 Febr. (D. Kol. Zeit. 30 Maart) geeft de Minister van Koloniën bescheid aan de vereeniging. Hij wijst op hetgeen in deze richting reeds van overheidswege gedaan is, zoodat in Duitsch Oost-Afrika over meer dan 300.000 H.A. de uitoefening der jacht verboden is, terwijl ruim 400.000 H.A. bosch behooren tot de Waldreservate, waar o.a. het vernielen of beschadigen van jong gewas, in het bijzonder door vuur, 'thakken van hout en het betreden van reeds aanwezige kulturen verboden is. In Kameroen en Duitsch Z.-W.-Afrika zijn ook dergelijke maatregelen getroffen om fauna en flora te beschermen. Het verzoek van de D. Kol. Ges. was er op gericht aan die voorschriften een vaster karakter „für alle Zeit" en tevens van nog verdere strekking te geven. De regeering meent hierop niet te mogen ingaan, al zal zij wel haar aandacht op de zaak gevestigd houden. Alles is in de koloniën nog te onzeker van richting, bestemming en waarde om nu reeds voor bepaalde gedeelten vast te leggen wat er blijvend wel en niet mee gedaan zal mogen worden en in hoever of daarvoor dan, voor kolonist en inboorling, verbodsbepalingen zullen zijn vast te leggen, of, zooals het eigenaardig genoemd wordt, „Naturschutzparken" in te richten.

Maar gaarne verklaart de regeering zich bereid om voorstellen, die inkomen ten opzichte van daar bij aan te geven gedeelten, in overweging te nemen; zoo meent zij aan de bedoeling der D. K. G. reeds een goed eind tegemoet te komen.

De bevolking van Kiantschoe beoefent naast de gewone spinnerij, ook op kleine schaal de zijde-weverij, waarvoor zij moerbezieboomen en zijderupsen aankweekt. 't Bestuur van dit Schutzgebiet bevordert dit streven krachtig. 't Heeft uit Z.-China eerst 8000 boomen laten komen, waarop, na geslaagde proef, 20.000 gevolgd zijn. Uit Tschingschofoe zijn rupsen aangevoerd, die zich tot veelbelovende kokons hebben ingesponnen.

PORTUGEESCHÉ KOLONIËN.

Wij konden vroeger gewag maken van een boycott door Engelsche firma's van de cacao van San Thomé en Principe om de Portug. planters te verplichten tot een meer menschelijke behandeling van de van het vasteland betrokken negers, die er in een staat van pandelingschap leefden, welke slavernij zeer nabij kwam. Dat dit niets heeft vermogen uit te werken, blijkt nu uit publicatiën van E. D. Morel, de bekende voorvechter der Congo Reform Association. Hij haalt een niet weerlegde verklaring aan van kapitein Henriquez, gouverneur van Mossamedes, waarin Portugeezen worden beschuldigd van hartelooze wreedheden. Hij zegt honderde negers te hebben gezien, wier armen gebroken of met litteekens overdekt waren tengevolge van mishandeling. De contracten zeggen recht toe om naar Angola terug te keeren, maar wie zich op dit recht beroep wordt afgeranseld! aldus verklaart dominee Harris, een ander door Morel aangehaald ooggetuige.

Volgens een bericht in het Soer. Hblad (van Makassar afkomstig, vervolgens naar de Deli-Ct. getelegrafeerd) zou in Port. Timor een ernstige opstand zijn uitgebroken. De gouverneur

H. ZUMPOLLE VEENESTRAAT 29 Telefoon No. 4105

Specialiteit in KOFFERS, LEDERWAREN, REISARTIKELN.

SPECIALE AANBIEDING:

Gepantserde Hutkoffer, met 1 bak, lang 100, breed 50, hoog 36 c.M. f 9.75
Dezelfde Koffer, met 1 bak, hoog 40 c.M. (voor de nieuwe schepen) 10.75
Gepantserde Mailkoffer, met 1 bak (voor het bagageruim) lang 100, breed 50, hoog 50 c.M. 11.50
Gepantserde Boekenkoffer, 50 en 50 c.M. 6.25

ZENDINGEN NAAR INDIË ELKE WEEK.

C. FORTMANN, SPUISTRAAT 10, DEN HAAG.

GROOTSTE KEUZE

in TAFELSERVIEZEN, GLASWERK, LEPELS, VORKEN,
:- MESSEN, LUXE en HUISHOUDELIJKE ARTIKELN. :-

Verzendingen onder garantie van gawe overkomst.

C. HOYNG,

SPUISTRAAT 20/22 - DEN HAAG.

Amsterdam - Utrecht.

Onze geïllustreerde catalogus is een uitstekende handleiding om zich op huishoudelijk gebied in te richten.

Tafelserviezen - Glaswerk - Lepels
Vorken - Messen - Gasolinelampen.

PRIJSCOURANT GRATIS.

LUXEBROOD-FABRIEK PAUL C. KAISER

Hofleverancier.

HOLLANDSCH MELKBROOD.

FRANSCH WEENERBROOD.

DUITSCH MIKBRROOD.

ALLINSON'S TARWEBROOD.

MOUTBROOD in soorten.

N. LOEB, Noordeinde 109.

Kleding en Meubilerij op termijnbetaling.

20 gulden, per maand 2 Gld.

40 " " " 4 "

60 " " " 5 "

GEBR. DE RIDDER

LEVERANCIERS VAN 1e KWALITEIT RUND-, KALFS-,
LAMS- EN VARKENSVLEESCH.

Specialiteit in fijne WORST en VLEESCHWAREN

Geregelde bezorging door alle wijken van

's-Gravenhage, Scheveningen en Voorburg.

VALERIUSSTRAAT - hoek Duncklerstraat - DEN HAAG.

INTERC. TELEFOON 2648.

F.C. DE BRUYN — MAGAZIJN VAN — KOLONIALEWAREN EN COMESTIBLES

Levert uitsluitend eerste kwaliteit tot billijke prijzen.

Bij betaling per week of à contant 2% korting.

" " maand 1% " "

INGREDIËNTEN VOOR DE RIJSTAFEL.

DANCKERTSTRAAT 43.

TELEFOON 3361.

NEDERLANDSCH-INDISCH ADMINISTRATIE-KANTOOR EN HULPBANK. 's-Gravenhage — Kortenaerkade 10.

CREDIET- en BANKZAKEN.
LEVENS- en BRAND-VERZEKERINGEN.
ADMINISTRATIËN.

trok zelf het binnenland in; een troep van 100 Europeanen had 10 doden. Het oorlogsschip „Patria” blijft op de reede van Dilly voor het geval de opstandelingen de hoofdplaats mochten bedreigen. Van andere zijden waren, ook uit Lissabon, berichten van woelingen gekomen, maar deze luidden niet zóó ernstig, het uitwijken van den gouverneur en 't gevoelig treffen der troepen moeten dus voorloopig met de noodige reserve aanvaard worden.

TRIPOLI.

In Onze Eeuw gaf de heer C. Spat beschouwingen over „Italië's felste vijand” die dadelijk als het ware een weergalm vinden in de publicatie door Dr. Graefe in „Der Islam” van een oproep van den sjeich der Senoesi, Sidi Achmed el Sherif tot den heiligen oorlog, waaraan het volgende is ontleend (Av.p. 2 April).

Geprezen zij God, de machtige, de geweldige. En heil en gebed met hem, die de macht van het geloof met de scherpte des zwaards uitbreidde, en met zijn naasten, de helpers, die het gebod der plicht vervullen: bestrijdt de ongelooften, die zich om u bevinden; zij, die nauwkeurig nakwamen, waartoe ze zich tegenover Allah hadden verplicht, smaakten de zoetheit van den martelaarsdood, om welke ze gaarne de eeuwige vreugde zouden hebben verlaten, slechts om tot haar terug te keeren... En weet dat des levens einde vast bepaald is; daaraan sterft slechts, wie zich in den strijd stort, en sterke burchten kunnen hun bewoners niet voor de engelen des doods beschermen. Daarbij is echter de dood in den heiligen oorlog het hoogste verlangen van den moedigen man, want hij beteekent het ware leven en door goddelijke genade de hoogste trede bij de plaats de tegenwoordigheid des Heeren..... Ook mogen u geen geweldige toerusting en groote getallen van den heiligen oorlog afhouden, want bij de macht van het geloof wordt elke hulp tot niets. Hun (dat is de vijandelijke) troepenmassa's worden uit elkaar gedreven, hun vrouwelijk besluit zal heel klein worden, al zijn ze ook persoonlijk mannelijk en groot. God heeft hem, die voor hem opkomt, bijstand en sterkte beloofd, den vijanden echter, dat ze nederstorten en verspreid worden..... Geen van u ruste tot dat de oorlog zijn wapens heeft neergelegd. Het streven en verlangen van een elk ga uit tot de bestrijding van den ongelooften; tot er geen ergeris meer is en alle geloof slechts Gods is. Houdt vol! Houdt vol! Niet brenge u de tegenwoordige positie der geloovigen tot wankelmoedigheid en werkeloosheid; want God is hun nabij die gelooven. Hij is als bijstand, hij is als helper voldoende. Zoo hoopt dan; want het heil is na!

Terwijl in Konstantinopel een eerste vliegtuigmachine aangekomen en een vliegschool geopend is, wordt in Italië met zenuwachtige gejaagdheid geijverd om de luchtvloot te versterken. De intekeningen hiervoor bedragen reeds 3 millioen lire. Het zal in Tripoli nog tot een treffen in de lucht komen, als het den Turken gelukt vliegtuigen naar het oorlogsterrein over te brengen.

Oost- en West-Indisch Literatuur-overzicht.

De Indische Gids.

De April-aflevering van „De Indische Gids” opent met een opstel van controleur H. Ch. Gooszen, getiteld: Het een en ander betreffende de erfpacht ter Sumatra's Westkust, waarbij de schrijver blijken geeft een grondige studie te hebben gemaakt van de Minangkabausche volksinstellingen, welke hij hoopt dat niet zullen worden aangetast bij het vaststellen eener agrarische verordening voor Sum. Westkust.

De heer W. C. Nieuwenhuysen vervolgt en eindigt zijn historische beschouwing over generaal J. J. baron van Geen.

In een artikel „De Roomsche-Katholieken in Ned.-Indië” geeft de heer J. E. de Meyier een historisch overzicht van de ontwikkeling en de organisatie der R.-K. Missie.

De heeren Bekaar en Habbema discussieeren verder over Nederland en Engeland in Azië, waarbij de laatste den eerste er een verwijt van maakt dat hij een onmisbare neiging toont om de verdiensten van ons beleid te negeeren of te verkleinen en die van de Engelsche breed uit te meten.

Behalve bovengenoemde oorspronkelijke bijdragen bevat deze aflevering nog eene resumé door J. E. de M. van het rapport der heeren Collette en Leur over het Indische telegraafwezen; eene aan The Indian Review ontleende beschouwing over „Oostersche vrouwen” en eorts de gewone maandelijksche rubrieken, als: Koloniale literatuur. — Wetenschap en industrie. — Varia (het publiek en de

Indische postdienst). — Maandelijksche revue van brochures en van tijdschrift- en dagbladartikelen, door J. F. de M. — Maandelijksche bibliographie voor Oost- en West-Indië, door W. C. Muller.

Ned.-Indisch Landbouw-Syndicaat.

Het verslag over het jaar 1911 van het Nederl.-Indisch Landbouw-Syndicaat, dat thans niet minder dan negen landbouw-vereeningen op Java omvat, geeft o.a. ook een overzicht van de resultaten van het in Juli 1911 gehouden Vezelcongres met tentoonstelling te Soerabaja. Van die tentoonstelling wordt gezegd, dat zij in velerlei opzichten beschouwd kan worden aan haar doel te hebben beantwoord. Door de talrijke inzendingen kregen belanghebbenden in de verschillende onderwerpen, die op het congres behandeld en op de tentoonstelling gedemonstreerd werden, een beter inzicht in de cultuur der verschillende vezelsoorten, dan door het gesproken woord alleen zoude kunnen worden verkregen. Het hoofddoel, aan de planters gelegenheid te geven de verschillende machineriën voor de bereiding van hun product in werking te zien, werd over het geheel vrij goed bereikt.

Kan dus gezegd worden dat congres en tentoonstelling aan de verwachtingen in voldoende mate hebben beantwoord, dit kan van de financiële uitkomsten niet getuigd worden. Belangrijke financiële offers werden geëischt, waarmede op de oorspronkelijke begroting geen rekening kon worden gehouden. Wellicht hadden de entreegelden, door het organiseren van gemakkelikheden op het terrein, hooger cijfers kunnen aantonen; het Bestuur echter meende dat het niet op den weg van het Syndicaat lag, om op een vaktentoonstelling door dergelijke middelen bezoekers te lokken.

„Pen en inkt”.

De Java-Bode schrijft: „Indië is thans een humoristisch weekbladje rijk: „Pen en inkt”. Uitgever is de heer A. von Rudnay, die zich voorstelt humor uit de Nederlandsche en de Ned.-Indische pers te verzamelen tot verheugenis van zijn lezers.

De omslag ziet er wel aardig uit; overigens draagt het eerste nummer wel de sporen van het eerste begin, maar dat zal hopen wij beter worden. Wij wenschen den uitgever een goede oplaag toe; de praktische hoewel nu nog niet volledige spoor weggids voorin zal tot een ruime verspreiding zeker ook veel medewerken.”

Een receptie onder de Dajaks.

Onder dit opschrift vertelt L. B. in het jongste Nr. van Eigen Haard van zijn bezoek aan een Dajaksch dorp en zijn vreedzame ontmoetingen met de bewoners. Aan het aardig geschreven verhaal, ontleenen we het volgende brokstukje:

„Zoo zaten we dan te midden van een groot gezelschap... De heeren pruimden, de dames rookten (de door ons geschonken sigaren), de kinderen knabbelde op hun beschuitjes, de kleinsten deden zich te goed bij moeder, in één woord het geheel was een beeld van volkomen „huiselijk geluk” zou ik bijna zeggen. Op zó'n oogenblik zag ik eens het volgende: een kleine kleuter die ijverig bezig was aan moeder's borst zijn honger te stillen, maar toch voortdurend met de meeste belangstelling had liggen kijken naar de rook, die uit haar sigaar opwalmde, greep plotseling dit wonderlijke voorwerp uit haar hand, stak het in zijn mond en ging dapper liggen trekken. Dit alles tot groote verwondering van moeder en vader en lichte afgunst bij andere ouders, die niet over zulke knappe kinderen beschikten. Na eenige trekjes beviel het hem echter blijkbaar niet meer, tenminste hij gaf de sigaar terug en wendde zijn mondje weer naar de plaats, waar het beter behoorde.”

Tectona.

Afl. 1 en 2 van deel V van het Boschbouwkundig Tijdschr. Tectona bevat de volgende bijdragen:

Overzicht der resultaten van de 2e bedrijfsperiode 1901—1910 bij de uitvoering van het betreffelijke voorloopig bedrijfsplan van het boschdistrict Grobogan, door L. A. v. d. Ven. — Invloed der bosschen op klimaat en waterverdeling. — De toekomst van Sumatra. — Een bijdrage tot de kennis van ons tropisch boschbezit. — Boekbespreking. — Personalien. — Inhoud van tijdschriften. Enz.

Over synthetische rubber.

Het nummer van 11 Maart der Korte berichten voor Landbouw, nijverheid en handel bevat een aan „The India Rubber World” ontleend artikel over synthetische rubber, dat een duidelijk antwoord geeft op de vraag welke waarde aan dit kunstmatig product moet worden toegekend als concurrent van het natuurlijk product. De schrijver betoogt dat men zich vooralsnog niet ongerust behoeft te maken. Want

DE RIJSWIJKSCHE BANK.

ZOUTMANSTRAAT 42, 's-GRAVENHAGE.

Commissarissen: Dr. T. BRESNEE (pres.) H. E. VAN LEYDEN. I. BÄCK. Directie: G. J. KUNST. E. V. VAN LEYDEN.

Effecten = Goupons = Wissels Safe=inrichting.

VERKOOPHUIS

GROOT HERTOGINNELAAN 103 DEN HAAG Tramhalte lijn 3 :: VALERIUSSTRAAT.

Eenig adres voor hen die zich goed en voordelig van nieuwe of TWEDEHANDS-MEUBELN willen voorzien.

DAGELIJKS (ook des Zondags) GEOPEND van 10—4 uur.

IN OOST EN WEST

BERIJDT MEN

VIERKLEUR

RIJWIELEN,

omdat ze algemeen voldoende geven.

Agenten in bijna alle plaatsen van Nederland. Speciale inrichting voor de verzending naar de tropen.

Rijwiefabriek DE VIERKLEUR, 's-GRAVENHAGE.

W. POPPINK, :: :: TELEFOON No. 4485.

Exploitatie-Maatschappij

PARKEN „GROOT-HAESEBROEK” en „OUD-WASSENAAR”.

Kantoren { WILLEM DE ZWIJGERLAAN 3, Den Haag, Telefoon SCHEV. 621. „KLEIN-HAESEBROEK”, Wassenaar, „ HAAG 419.

Wie het geheele jaar door genieten wil van prachtige natuur en heerlijke lucht,

Wie lage belasting wil betalen en toch van het stadsleven wil genieten,

Wie rust verlangt na zijn werk Die bouwt op „OUD-WASSENAAR” of „GROOT-HAESEBROEK”.

Grond tegen lage prijzen, zuivere zandbodem en drinkwater, electriciteit voor kracht en licht aanwezig.

Uitmunten d ingericht HOTEL „KASTEEL OUD-WASSENAAR”.

Gedurende de zomermaanden thee- en diner-concert. Uitsstekende keuken, wijnen van bekende huizen.

Geregelde AUTO-DIENST op Den Haag, gemakkelijke verbinding met Rotterdam.

Inlichtingen te Kantoren der Maatschappij of bij de Architecten der Mpij. Z. HOEK en J. TH. WOUTERS Waldeck-Pyrmontkade 133, Den Haag, Telef. Haag 2608.

S. J. ROTTEVEEL,

Galileïstraat 58. — Telefoon 3197.

Koloniale waren, Comestibles.

Kleermakerij E. STAAL

LANGE HOUTSTRAAT 18, 1e étage

Telefoon 3535

Uitsluitend Engelsche Stoffen

zegt hij o.m., al is de synthetische rubber een wetenschappelijk feit geworden, dit artikel heeft nog geen commerciële beteekenis. Zoolang het product zijn plaats nog niet heeft ingenomen onder de praktische bruikbare artikelen, kan het slechts beschouwd worden als een belangwekkend voorbeeld der ontwikkeling van 's menschenpeurzin, doch niet als iets, waarom belanghebbenden bij de rubbercultuur ook maar een uur minder zouden behoeven te slapen. Indien het mocht blijken, dat synthetische rubber — van hoe groote waarde ook wellicht als hulpmiddel in de rubberindustrie — ten achter staat bij de bestaande superieure standaard-qualiteiten van natuurlijke rubber, dan nog zal zij zich hebben te meten met een even sterken concurrent in den vorm van minderwaardige rubbersoorten, afkomstig van Mexico, Zuid-Amerika en Afrika, welke weliswaar verontreinigingen bevatten, zooals bast en zand, doch waarvan proefondervindelijk gebleken is dat zij voor vele doeleinden te gebruiken zijn. En ten slotte dient bij de overweging van de mogelijke commerciële beteekenis van synthetische rubber ook rekening te worden gehouden met dien tak der rubberindustrie welke rubber verwerkt, die reeds eenmaal gebruikt is. Deze z.g.n. „reclaimed-rubber” wordt verkocht tegen lage prijzen, welke afwisselen van 50 tot 75 cents per pond en bevat 90% rubber.

De Indische Mercur.

Inhoud van No. 14: Rapport over de bevoeiing van Mesopotamië, door J. C. Ramaer. — Maatregelen tot tegengang van het onwettig grondbezit. — Koffiestatistiek voor Java en Sumatra. — De particuliere landen in Batavia. — De tabakscultuur in Besoeki. — De begroting van Curaçao voor 1913. — Kultuurberichten (Het rubbercongres en tentoonstelling te Batavia. — Djeloetoeng-Katoen in Ned-Indië. Enz.) — Kleine mededeelingen. — Financiële berichten en verslagen. Enz.

Weekblad voor Indië.

No. 46 bevat o.m. de volgende opstellen: Partijbelangetjes. Een roepstem aan den Indischen handel, door Logos. — Kunstindrukken van Soerabaja, door Max Fleischer. — De Chineezers-relletjes te Batavia (met ill.). — Japansch bezoek (met ill.). — Indische penkrassen, door Ofoei (vervolg).

Ten slotte een opgave van bijdragen van Indische strekking in verschillende periodieken.

Mr. J. H. Abendanon: Het samengaan van alle volkeren op den weg van vooruitgang. Beschouwingen in verband met het rassencongres te Londen in Juli 1911. Rede voor de Indische Vereeniging gehouden den 18en Februari 1912. (Indische Vereeniging. Voordrachten en mededeelingen. No. 2.)

H. C. Prinsen Geerligts: Fabricatie van rietsuiker op Java (met ill.). (Geell. Weekbl. 30 Maart '12.)

J. C. van den Belt: De aanvulling van het Europeesche element in het Ned-Indische leger. Voordracht met discussie. (Orgaan der Vereeniging ter beoefening van de Krijgswetenschap 1911-'12. Afl. 4.)

A. W. Drost: De Surinaamsche Panamaziëkte in de Gros Michel bacoen. Met afbeeldingen. (Departement van den Landbouw in Suriname. Bulletin No. 26. Maart 1912.)

Pr. Geurtjens: Kei-eilanden. De koppensnellers op Kei. (De Java Post, 1912. No. 10.)

Een stem uit Indië. Algemeene dienstplicht, door „Oome Jan”. — De Militie op Java, door Themis. (Insulinde. 1 Maart 1912.)

D. K. Wielenga: Het schuldbesef van den Soembanees. (De Macedoniër. 1 April 1912.)

Leeszaal HEULSTRAAT 17. DEN HAAG.

Opgave van dagbladen en tijdschriften, ter lezing liggend in de leeszaal van het Hoofdbestuur van „Oost en West”, Heulstraat 17, Den Haag, welke dagelijks, Zon- en feestdagen uitgezonderd, geopend is van 's morgens 9 tot 6 uur 's namiddags:

De Planter, Onze West, Sumatrapost, Sumatrabode, Javabode, Bat. Nieuwsblad, De Padanger, De Sumatra Courant, De Surinamer Courant, Soer. Handelsblad, Nieuwe Soer. Courant, Deli Courant, Preangerbode, Javasche Courant, De Locomotief, Het Witte Kruis blad, De Nieuwe Vorstenlanden, De Hofstad, 20 diverse Maleische bladen en tijdschriften.

Verscheidene periodieken, waaronder:

Hou en Trou, Vrede door Recht, De stem van Indië, Tijdschrift voor economische geographie, Indologenblad, De Banier, Neerlandia, De Boodschapper, Revue économique, Indische Gids, Weekblad voor den handeldrijvenden en industriëlen middenstand, Exportblad, Cultura, Deutsche Kolonial Zeitung, Ned. Zendingsbode, Maandbericht van het Nederl. Zending-Genootschap, Indisch Genootschap,

Weekblad voor Indië met Dames Weekblad, Insulinde, Deutsche Wochenzeitung für Niederland und Belgien, La Gazette de Hollande, Ned. Staatscour. En tal van andere brochures, jaarverslagen, enz.

Vervolg opgave van bladen en tijdschriften welke nieuw ter lezing zijn gelegd in de Leeszaal, Laan v. Meerdervoort 187, Den Haag, die dagelijks, Zon- en feestdagen uitgezonderd, geopend is van 10 uur vóór- tot 6 uur namiddags.

Het Bat. Nieuwsblad t/m 13 Maart 1912;
De Locomotief t/m 12 idem;
Het Soer. Handelsblad t/m 12 idem;
De Sumatrapost t/m 13 idem;
De Sumatrabode t/m 15 idem;
Tjahaja Sumatra t/m 14 idem;
De Indische Mercur no. 15;
Weekblad voor Indië no. 47;
De Banier no. 10;
Handelsberichten v/h Min. van Landbouw;
Bandera Wolanda no. 95.

MEDEDEELINGEN.

Van het Dag. Bestuur der Vereeniging:

Hoofdbestuurvergadering van de Vereeniging „Oost en West” op Zaterdag 13 April 1912, des middags ten 2½ ure, Heulstraat 17, 's-Hage. (Art. 7 al. I H. R.)

Punten van Behandeling:

- 1e. Opening.
- 2e. Notulen der vorige Hoofdbestuurvergadering. (Zie Kol. Weekblad 1911, no. 44.)
- 3e. Jaarverslag over het jaar 1911. (Zie Kol. Weekblad 1912, no. 10, enz.)
- 4e. Verslag Studiecommissie.
- 5e. Rekening en Verantwoording over het jaar 1912.
- 6e. Begroting voor het jaar 1913.
- 7e. Aanwijzing van de candidaten voor de commissie van onderzoek der Rekening en Verantw. over het jaar 1912.
- 8e. Voorziening in de vacatures van het Hoofdbestuur.
Volgens rooster treden af, doch zijn herkiesbaar de heeren:
M. H. Smeenge (Amsterdam, die zich niet herkiesbaar stelt);
J. H. Calmijer (Apeldoorn);
J. C. van Reijn (Breda);
F. E. Luitjes (Nijmegen).
- 9e. Mededeelingen betrekking hebbende op:
a. Het Koloniaal Weekblad;
b. Informatie-Bureau;
c. Studie-Commissie;
d. Tentoonstellingen.
- 10e. Vaststelling van de plaats en dag der Jaarl. Algemeene Vergadering.
- 11e. Voorstel eene som ter beschikking te stellen ten behoeve van de Tentoonstelling van Kunstnijverheid en Volkskunst, w.o. de Oost-Indische, welke van 4 tot 27 Mei 1912 te Dordrecht door de Vereeniging „Voor Vak en Kunst” aldaar zal worden gehouden.
- 12e. Hetgeen verder ter tafel zal worden gebracht.
E. VAN ASSEN, Secr.

Van de Afdeling 's-Gravenhage:

VERSLAG OVER HET JAAR 1911.

Bestuur. In de Algemeene Vergadering van 27 Februari 1911 werd goedgekeurd de tusschentijdscbe opname in het bestuur van de heeren L. Th. Schneider en J. E. Jasper, en werden de aftredende leden, de heeren A. B. J. Prakken, L. A. Bakhuis en L. Th. Schneider herkozen.

In den loop van dit verslagjaar ontstonden in het bestuur twee vacatures, eene door het overlijden van Mejuffrouw Elise Haighton; de tweede door vertrek van den Secretaris, den heer R. A. J. v. Delden.

Bij de begrafenis van Mejuffrouw E. Haighton vaardigde het Bestuur haren Voorzitter, den heer Prakken, af en dekte een krans van de „Afdeling Den Haag” de lijkbaar van het overleden Bestuurslid.

Toen de rouwwagon, die het lijk van Mejuffrouw Haighton naar Bremen zou voeren, gereed was, hield de Afdelingsvoorzitter eene treffende rede, waarin hij de goede qualiteiten van Mejuffr. Haighton releveerde, en hare vele verdiensten tegenover „Oost en West” herdacht.

Mede was tegenwoordig de Penningmeesteresse der Afdeling, Meroutw Ten Bosch-Boscher.

Localiteit. Volgens besluit, genomen in de Bestuurvergadering van 8 December 1910, werden den 1en Mei de Bureaux der Afdeling en de Restauratie overgebracht naar perceel Laan van Meerdervoort 187. De Afdeling kwam daar-

J. P. KOSTER

-0- ANTIEKE EN MODERNE WOONINRICHTING -0-

BEHANGERIJ - STOFFEERDERIJ - MEUBELMAKERIJ

V. D. SPIEGELSTRAAT 2 - DEN HAAG.

HOTEL VAN ZEBEN - Café Restaurant,
Wagenstraat 44 TEL. 411. DEN HAAG.

LOGIES met ONTBIJT vanaf f1.50, PLAT DU JOUR van 12-2 uur à f0.50, DINERS vanaf f0.80 en hooger van 4½-7½ uur. Restaurant à la Carte gedurende den geheelen dag.

Aanbevelend, v. ZEBEN.

SPÉCIALITÉ
DE COSTUMES
TAILLEUR

MAISON GABRIEL
Couturier pour Dames.

FOURRURES

VAN DIEMENSTRAAT 49, LA HAYE.

BERLIJN.

HOTEL HOF VON HOLLAND,
LOUISENSTRASSE 38.

HET EERSTE EN EENIG HOLLANDSCH HOTEL IN BERLIJN.

Kamers met 1 Bed van Mark 2 af, met 2 Bedden van Mark 4 af.

5 min. van BAHNHOF FRIEDRICHSTRASSE.

3 " " UNTER DEN LINDEN.

Minzaam aanbevelend, J. v. VEELLEN.

ZOO JUIST VERSCHENEN.

Onze firma heeft het genoegen U te kunnen mededeelen, dat haar Nieuwe geïllustreerde PRIJSCOURANT 1912 voor Rijwielen, Banden en Rijwielbenodigdheden zoo even is verschenen. Deze wordt de ons bekende handelaars en toekouhouders gratis en franco per post toegezonden. Zij die de prijscourant niet ontvangen, gelieven deze alsnog bij ons aan te vragen. BLIJFT OP DE HOOGTE VAN HET NIEUWSTE. U koopt bij ons goedkoop en goed.

Aanbevelend,

S. VAN DER BIJL - Waterlooplein 96/8 - AMSTERDAM.

DE VRIES & Co. - PRINSESTRAAT 17
TELEFOON 3969,

behandelt alle passages en verzendingen naar plaatsen in Ned.-Indië, Afrika, Amerika, Australië en Azië, en sluit alle soorten Assurantiën (Zee-, Brand-, Inbraak-, Ongelukken-, enz.) tegen de billijkste prijzen en voordeeligste condities.

JAC. BLADERGROEN
PRINSESTRAAT 3 - DEN HAAG.

KANTOORBOEKHANDEL

Agentuur van J. C. König & Ebhardt, Hannover.

Magazijn van TEEKENBEHOEFTEEN.
— VULPENHOUDERS. —

STOOMKOFFIEBRANDERIJ
en THEEHANDEL

P. D. SCHILTE

32 Groenmarkt :-: DEN HAAG

— Oppericht 1868 - Telefoon 2539. —

A. SCHRÖDER & Co.

GROENMARKT 25/26 's-GRAVENHAGE

2 2

Groote en smaakvolle sorteering in

Zomerblouses.

door in een gebouw, dat het voordeel had, niet zoo, als het vorige achteraf te liggen, doch in 't front van alle andere aan de Laan van Meerdervoort gelegen huizen. Het huis zelf beantwoordt beter aan de gestelde eischen; de restaurant, leeszaal en bureaux zijn nu beter en ruimer gehuisvest als tevoren, hetgeen niet nagelaten heeft een goeden invloed op den gang van zaken te hebben.

Leden-aantal. Het aantal leden en begunstigers, dat op 1 Januari 1911 bedroeg 948, vermeerderde in den loop van het jaar met 170, totaal 1118. Van deze 170 leden waren: a. 83 nieuw toegetreden en b. 87 van andere afdelingen overgenomen en na 1 October toegetreden.

Afgevoerd zijn in den loop van 1911 221 leden, en wel a. bedankt 79; b. overleden 20; c. naar Indië (H.-B.) 46; d. naar andere afdelingen overgegaan 48; e. vertrokken zonder adres, of verklaarden geen lid te zijn 28; totaal 221, zoodat het aantal leden op 31 December bedroeg 897, de niet onbelangrijke achteruitgang in aantal van 51.

Het Bestuur doet hier een beroep op de krachtige medewerking van alle leden om mede te werken tot vermeerdering van het ledental.

Statuten. Deze ondergingen geene wijziging. Buitengewone algemeene vergaderingen hadden niet plaats.

Voordrachten, Gezellige Bijeenkomsten en Tentoonstellingen werden niet gehouden.

Restaurant De resultaten van de exploitatie van de Indische Restaurant geven alle reden tot tevredenheid. Sedert de verhuizing naar no. 187 is de toeloop vermeerderd, zelfs is het voorgekomen, dat op Zon- en feestdagen bezoekers afgewezen moesten worden, wijl er geen plaats meer was.

Voor de financiële resultaten wordt verwezen naar het verslag van de Penningmeesteresse der Afdeling.

Leeszaal. Het bezoek aan de Leeszaal aan de Laan van Meerdervoort 187 blijft stationair. In den loop van het jaar werden eenige boekwerken aangekocht, terwijl het aantal couranten en tijdschriften dezelfde bleef.

Commissie van Opvoeding, Huisvesting, Onderwijs, Inrichting, enz. In den loop van het jaar 1911 werd geen enkel Indisch kind door tusschenkomst der Commissie in een geschikt kosthuis geplaatst; wel kwamen drie families adressen vragen van in het register opgenomen personen, die in aanmerking komen voor het in huis nemen van kinderen; deze adressen werden opgegeven, maar verder vernam de Commissie niets omtrent den uitslag, niettegenstaande daarom beleefd was verzoekt.

Eene familie kwam onze hulp inroepen om twee kinderen, een jongen en een meisje, gedurende vier maanden, dat de ouders in het buitenland waren, een goed tehuis te bezorgen; tegen een billijke vergoeding werden die kinderen, ten genoegen van de ouders, aan eene in het register opgenomen weduwe toevertrouwd.

Eene familie kwam inlichtingen vragen omtrent kostscholen; terwijl eene andere adressen wenschte van families te Apeldoorn, Nijmegen en Arnhem, die genegen zouden zijn een 11-jarigen jongen in huis te nemen; deze familie werd verwezen naar de Besturen der afdelingen in die plaatsen en werden de adressen der secretarissen opgegeven.

Twintig brieven werden ontvangen uit verschillende plaatsen, waarin aanbeveling werd gevraagd voor het in huis nemen van kinderen, terwijl zestien personen mondeling kwamen opgeven, dat zij daartoe genegen waren; aan allen werd onder de aandacht gebracht, dat het slechts hoogst zelden voorkomt, dat het advies der Commissie tot plaatsing van kinderen wordt gevraagd.

Een honderd zes en dertig personen stond de Algemeene Secretaris te woord, die adressen kwamen vragen van goede, niet te dure pensions, dan wel gemeubileerde kamers; pensionhouders, die kennis gaven dat zij weer ruimte beschikbaar hadden; in het register-pensions wenschten te worden opgenomen; gemeubileerde beneden-, boven- of geheele huizen wenschten te verhuren; informatiën inwinnen omtrent scholen, doktoren, enz.

Klachten over minder goede behandeling in aanbevolen pensions kwamen niet voor, daarentegen werden eenige pensions door naar Indië terugkeerende verlofgangers ten zeerste aanbevolen.

Commissie voor Hulp aan Werkzoekenden en van Raad aan naar Indië Vertrekenden over 1911. In 1911 werden slechts drie personen door tusschenkomst der Commissie geplaatst, en wel twee vrouwen als kinderjuffrouw in Indië, en een heer in eene administratieve betrekking.

Zestien personen kwamen aanbeveling vragen,

n.l. 7 vrouwen om als kinderjuffrouw of voor hulp in de huishouding naar Indië te gaan; 1 jongedame voor gouvernante; 1 heer voor administratieve betrekking; 2 gegageerde Oost-Indische militairen voor een hen passende betrekking, terwijl 5 dames aanbeveling vroegen voor het geven van lessen op viool, piano, voor zang, talen, aan spraakgebrekken enz.

Groot was de briefwisseling, gevoerd met personen, die inlichting vroegen omtrent het verkrijgen van eene betrekking in Indië en werden 16 maal adressen gevraagd van aanbevelingen vragenden, voorkomende in de advertenties in Het Koloniaal Weekblad.

De aanvragen om baboes voor de terugreis naar Indië als ook om tijdelijk hier te lande dienstbodenwerk te verrichten, worden al menigvuldiger en overschrijden de aanbiedingen; om hier tijdelijk werkzaam te zijn, zijn slechts enkelen genegen. 7 personen werden in het register der werkzoekenden opgenomen en 11 afgevoerd, zoodat op 31 December 1911 nog 31 personen daarin voorkwamen; 10 die voor een of andere betrekking in aanmerking wenschten te komen, terwijl 21 aanbeveling vragen voor het geven van lessen in talen, muziek (piano, zang en viool), linnennaaien, aan spraakgebrekken.

In de samenstelling der Commissie kwam geene verandering.

In de hoop, dat het Bestuur in staat moge zijn in het volgend jaarverslag eene flinke toename van het aantal leden te kunnen memoreeren, sluit het met de beste wenschen voor den groei en bloei van de Afdeling Den Haag, en dat zij in 't nieuwe vereenigingsjaar die waardeering en steun moge ondervinden voor haar streven om de vereeniging zooveel mogelijk aan haar doel te doen beantwoorden, waarop zij recht heeft.

Namens het Bestuur,
PRAKKEN, Voorzitter.
SCHWIPPERT, Secr.

REKENING EN VERANTWOORDING OVER 1911.

Debet.	
Aan contributie over 1911	f 2337.00
Aan gekweekte rente	" 21.45
	f 2358.45
Over 1911 nog te innen contributie	f 14.00
Hierop af te schrijven	f 2.50
Saldo Balans	f 11.50
Credit.	
Salaris Algemeenen Secretaris	f 600.00
Aan huur voor bureau en leeszaal	" 300.00
Afgedragen aan het Hoofdbestuur	" 723.00
Aan het Hoofdbestuur voor 100 boekjes	" 40.00
Idem voor het Oranje-Kruis	" 10.00
Erediploma Mevr. M. Tersteeg	" 27.50
Lijst voor idem	" 4.50
Boeken Linschoten Vereeniging	" 10.00
Rekening Gunti d'Albani	" 51.25
Aandeel Telefoon	" 21.60
Rekening Pander (stoelen leeszaal)	" 191.00
Bloemen en krans (wijlen E. Haighton)	" 15.05
Rekeningen voor Ind. Gids; Ned.-Indië (Colijn); Weekblad voor Indië	" 268.96½
Nadeelig saldo op 31 December 1910	" 78.48
Saldo in kas op 31 December 1911	" 17.10½
	f 2358.45

De Penningmeesteresse der Vereeniging Afdeling 's-Gravenhage der Vereeniging Oosten West:
w. g. M. TEN BOSCH-BOSSCHER.

Gezien en goedgekeurd,
w. g. E. MARCELLA
w. g. E. C. J. SCHWIPPERT, en
w. g. P. ZEIJDEL.
's-Gravenhage, 27 Februari 1912.

Wordt ter kennis van de leden gebracht, dat wegens schoonmaak bureau en leeszaal gesloten zullen zijn van 15 t/m. 28 April a.s.

Voor inlichtingen kan men zich schriftelijk wenden tot den Alg. Secretaris, den heer G. C. M. de Witt, Reinckenstraat 56, Den Haag.
HET BESTUUR.

**Van de Afdeling Breda en Omstreken:
VERSLAG OVER 1911.**

Beloofde 1911 in den aanvang veel goeds voor onze afdeling, toch is het grootendeels bij die belofte gebleven en viel er slechts weinig vooruitgang waar te nemen.

83 TOKO ROKO.
Edisonstraat, hoek Copernicusplein - DEN HAAG.

AANBEVOLEN MERKEN:

MORAS 3 Cts.
DELIPROEF 3 Cts.
FANCY 4 Cts.
BEETHOVEN 4 Cts.
Prof. 't HOFF 5 Cts.
DORATHEA 5 Cts.

EN VERDERE RUIME KEUZE.

Mij beleefd voor een bezoek aanbevolen houdend van H.H. Rookers.
P.S. Verzending naar binnen- en buitenland. **B. B. FELIX.**

Voor Heeren Rookers
aanbevolen houdend.

: : 't HAAGSCH MODELHUIS : :
J. W. v. EDÉ v. d. PRAIS - v. Galenstraat 6 - Teleph. 1853
■ WONING-INRICHTINGEN ■
Behangen - Stoffeeren - Beddenmaken
SPECIALE INRICHTING
tot verhuren van Woning-Inrichtingen

J. KLEYWEG, Goud- en Zilversmid
WALDECK PYRMONTKADE 57 - DEN HAAG
: : ATELIER VOOR REPARATIËN. : :

P. VAN DEN BRUL.
AMSTERDAM. DEN HAAG. HOORN. LEEUWARDEN.

HEEREN- EN JONGENSKLEEDING.
KLEEDERMAKERIJ VAN DEN EERSTEN RANG.

— PATISSERIE —
D. W. VAN GEEST
Prins Hendrikstraat 78 - Teleph. 1851
— SPECIAAL ADRES —
INDISCHE SPEKKOEK

NEDERLANDSCHE VEGETARIËRSBOND.
Secretariaat, Brochurenhandel en Vegetarisch Bureau:
HEEMRAADSINGEL 217B :: ROTTERDAM,
waar alle inlichtingen over Vegetarisme, den Bond en zijn streven gaarne worden verstrekt en alle drukwerken te verkrijgen zijn.
LIJSTEN VAN BOEKEN GRATIS.
Leest het maandelijksch orgaan „VEGETARISCHE BODE”
onder redactie van FELIX ORTT; abonnementsprijs f2.— p. jaar.
Bekroond propagandageschrift, franco per post f0.06. — ORTT, Brieven over gezondheid, franco per post f0.12. — DR. ANNA KINGSFORD, Ware voeding, franco per post f0.80. — Vegetarisme een economische noodzakelijkheid, franco per post f0.94. —
KOOKBOEKEN franco per post f0.17 en f0.95.
Vraagt voedingsmiddelen gesteld onder toezicht van den Nederlandschen Vegetariërsbond. — Dit geeft afdoende waarborgen.

ONTWAKING
ALGEMEEN MAANDSCHRIFT VOOR LETTEREN,
KUNST, SOCIOLOGIE EN WETENSCHAP.
ONDER REDACTIE VAN:
GEORGES EEKHOUD, JACQUES MESNIL, LOD. BAECKELMANS, ARY DELEN, WILLEM GIJSSELS
: OSCAR SIX, GUSTAAF VERMEERSCH. :
BESTURDER: SEGHER RABAUW.
Uitgave van: „t Kersouwen” te Antwerpen.
Adminstr. voor Holland: Overtoom 442, Amsterdam
Prijs per Jaargang van 12 afleveringen f 3.—
Losse afleveringen f 0.30.
PROSPECTUS en PROEFNUMMERS op aanvraag GRATIS.

Op de Algemeene jaarlijksche vergadering, gehouden op 7 Maart 1911, die door eenige belangstellende leden werd bezocht, (in vorige jaren kwam er dikwijls niemand) is een volledig bestuur gekozen.

Mevrouw Huber—Prins kon echter hare benoeming niet aannemen, wegens haar op handen zijnd vertrek naar elders. De voorzitter de heer A. W. van der Meer, trad na eenige maanden, zonder opgave van redenen, af.

Bleven dus aan: de onder-voorzitster, Mevrouw Dour. W. C. Clifford Cocq van Breugel; de leden Mevrouw Ch. van den Berg en de heeren E. G. A. Taenzer en J. C. v. Reijn, de laatste secretaris-penningmeester.

Een belangwekkende lezing, gehouden door Mevr. Hissink—Snellebrand, werd door slechts weinige leden bezocht.

Het ledental verminderde met 1 en vermeerderde met 4, zoodat dit op ultimo December 1911 bedroeg 43 personen.

Aan alle leden werd toegezonden het jaarboekje over 1911.

Aan het hoofdbestuur werd afgedragen f. 30.75, zoodat nog moet worden overgemaakt f. 1.50.

De aan de leden toegezonden circulaire om hunne contributie te verhoogen tot minstens f. 2 's jaars, vond slechts bij zeer enkelen weerklank. Aan dezen onzen warmen dank.

Breda, 1 Januari 1912.

De Voorzitster,

W. C. CLIFFORD KOCQ v. BREUGEL
ROELOFS.

De Secretaris,

VAN REIJN.

GELDELIJKE VERANTWOORDING.

Baten.

Saldo vorig jaar	f. 24.72
Contributie 43 leden loopend jaar	„ 77.50
Totaal	f. 102.22

Lasten.

Afdracht Hoofdbestuur	f. 30.75
Inningskosten contributie	„ 2.50
Kosten van vergadering	„ 17.50
Drukloon en advertenties	„ 9.35
Bureaunkosten incl. porti	„ 8.05
Bijdrage Oranjekruis Vereeniging	„ 5.00
Aan het Hoofdbestuur boekjes voor hen die niet in Indië zijn geweest	„ 1.00
Saldo in kas	„ 28.07
Totaal	f. 102.22

Breda, 1 Januari 1912.

De Penningmeester,

VAN REIJN.

Gezien:

De Voorzitster,

W. C. CLIFFORD KOCQ v. BREUGEL
ROELOFS.

Van de Afdeling Nijmegen:

JAARVERSLAG 1911.

Het ledental onderging een geringe vermindering door overlijden, zoodat op ultimo December het aantal leden 67 bedroeg.

De met veel moeite en kosten verkregen Indische couranten trokken weinig lezers. Met gratis verspreiding van de door het Hoofdbestuur uitgegeven boekjes over Indische onderwerpen, werd getracht de toetreding van nieuwe leden te bevorderen, aannemende, dat de leden deze boekjes ook aan niet-leden ter lezing zouden geven. Deze poging heeft echter geen resultaat opgeleverd.

Door den heer Sibinga Mulder werd een helaas slecht bezochte lezing met lichtbeelden gehouden over de King-cultuur op Java, welke echter zeer in den smaak viel van de weinige toehoorders.

Aan de Vereeniging het Oranje Kruis werd een bijdrage van f. 5 gezonden.

De Secretaris,

w. g. D. G. J. BEIJENS.

GELDELIJKE VERANTWOORDING.

Baten.

Saldo op ultimo December 1910	f. 164.09
Aan contributiën	„ 125.00
Aan porti door hoofdbest. gerestitueerd	„ 20
Totaal	f. 289.29

Lasten.

Aan het Hoofdbestuur volgens reglement	f. 48.75
Inningskosten contr. en rondbr. drukwerk	„ 5.00
Reiskosten voor het bijw. van verg.	f. 10.00
Advertentiekosten	„ 8.65
Zaalhuur en kosten van lezing	„ 41.25
Bijdrage Oranje Kruis	„ 5.00
Saldo voor het jaar 1912	„ 170.64
Totaal	f. 289.29

Nijmegen, 5 Maart 1912.

De Penningmeester,

w. g. D. G. J. BEIJENS.

Gezien

De Voorzitter,

w. g. P. E. W. HOFMAN.

Officiële Berichten.

Uit de Javasche Courant van 8 Maart 1912. No. 20.
Civiel Departement.

Verleend: een jaar verlof aan Dr. Broersma; elf maanden aan Mej. A. M. E. van Lierop en aan J. L. Havermans; tien maanden aan J. Tijn, Th. H. Dragt en G. Th. Vonk; een jaar aan G. W. Schönlaub, C. F. Coert, G. R. Erdbrink, J. P. W. van der Meulen en R. Smit.

Ontslagen: op verzoek eervol J. H. van Dulken, A. D. Jansen, H. G. Londong, W. J. van Wel, M. Wijzenbeek, C. J. Dekkers, Mej. L. C. de Vries, Mr. V. A. van den Bossche.

Benoemd: tot ten commies C. A. Jacobs; tot president van de Weeskamer te Semarang F. A. Reijnhart; tot inspecteur van den arbeid A. C. Noordhoek Hegt; tot adj. insp. bij de in- en uitvoerrechten A. J. Schabeek; tot directeur van de technische school te Soerabaja A. G. van Hattum; tot ass.-res. voor de politie te Soerabaja G. Th. Stibbe; tot griffier van den R. v. J. te Batavia Mr. K. J. Pott; tot landmeter 3e kl. E. Sigmond; P. C. X. Reintjes, H. A. Koot en I. van Nooijen; tot adjunct-landmeter A. J. Schuitemaker en H. E. M. Raupp; tot rijksbestuurder van Djokjakarta onder den naam en titel van Pangeran, Ario Adipati Danoerédjo, Pangeran Ario Joedonegoro; tot ambtenaar 4e kl. bij de in- en uitvoerrechten K. J. Kuipers te Batavia.

Militair Departement.

Verleend: een jaar verlof aan den 1en luit. P. B. van Staden ten Brink; tien maanden aan den 1en luit. L. A. C. Onvlee; een jaar aan den 1en luit. K. F. A. Zeiler.

Ontslagen: op verzoek eervol de kapitein der inf. L. F. de Kroon en de 1e luit.-kwartiermeester A. J. Schabeek.

Bevordert: tot 1en luit. de 2e luit. P. H. E. M. Schuhmacher; tot kapitein de 1e luit. A. K. Nanning, C. van Roggen en J. C. C. Geul; tot 1en luit. D. D. de Jongh.

Uit de Javasche Courant van 12 Maart 1912. No. 21.

Civiel Departement.

Verleend: een jaar verlof aan A. F. G. Becker, R. N. W. Bijl en W. F. van der Plas; tien maanden aan M. E. Hulster en F. L. Th. van Leer.

Ontslagen: op verzoek eervol Mevr. J. E. de Bruijn—Dulon Barre; Mej. A. L. S. van Raaij; J. F. W. van Schaik; A. van IJsseldijk; Mej. E. S. M. Provoost.

In dienst gesteld: als machinist op Banka A. K. van der Ploeg.

Benoemd: tot commies A. L. Donker; tot inspecteur bij den baggerdienst W. G. J. Vogelpoel; tot voorzitter van den landraad te Meester-Cornelis Mr. Ch. A. Ders; te Sindjai enz. Mr. C. H. van Traa; te Bonthair enz. Mr. A. J. A. Bake; tot commies (kashouder) A. W. F. F. C. Koster; tot commies J. C. la Valette.

Overgeplaatst: naar Wlingi de onderwijzer D. den Baars; naar Banjoewangsi de onderwijzeres Mej. H. P. Berends.

Benoemd: tot onderwijzer te Buitenzorg F. Rietbergen; te Djoeana A. Vermist.

Overgeplaatst: naar Batavia de onderwijzer W. M. Haije; naar Menado D. A. Scholten; naar Sitou-bondo C. Hage; naar Loemadjong J. Anema.

Militair Departement.

Verleend: tien maanden verlof aan den 1en luit. H. B. Stapel; elf maanden aan den 1en luit. W. J. Romswinkel; een jaar aan den 1en luit. J. F. K. Hansen.

Benoemd: tot 1en stuurman bij de gouvernements marine J. J. van Klaveren en H. L. Claasen.

Geplaatst: bij het 3e bat. de 1e luit. J. H. F. Gelpke; bij het 11e bat. de kapitein K. P. A. M. von Raesfeld Meijer; bij het 2e bat. de 2e luit. G. J. A. Saraber; te Malang de 2e luit. W. H. Murenbeeld; bij het subsistenten-kader te Batavia de 1e luit. L. F. J. Koremans.

's-GRAVENHAGSCH MODEL- & VERKOOPHUIS KONINGSPLEIN 23.

Verkoop van uitsluitend PRIMA MEUBELEN onder garantie, tegen zeer LAGE PRIJZEN.

SPECIAAL ADRES VOOR FAMILIËN DIE ZICH GAAN INSTALLEEREN.

Geopend dagelijks van 9—9 uur. - Zondags 10—5 uur.

GOEDKOOPSTE EN MEEST GESOR-
TEERDE MAGAZIJNEN VAN

DAMES- EN KINDERKLEEDING

GEMAAKT OF NAAR MAAT

J. SCHULTE 40 SPUISTRAAT 40
DEN HAAG

3 EINDSTRAAT 3 79 WESTE WAGENSTRAAT 79
- BREDA - - ROTTERDAM

Wij leveren het beste, het nieuwste, het meest elegante voor de goedkoopste prijzen. Kleeding naar maat in den kortsten tijd.

TECHNISCH INSTITUUT

ter opleiding voor de examens van Opzichter bij den Rijks-waterstaat en Burg. Bouwkunde, met Internaat voor jongelieden, uit Oost- of West-Indië.

's-GRAVENHAGE - Raamstraat 27.
Directeur: Architect J. M. L. LOTZ, Leeraar M. O.

Voor informatiën zich te vervoegen bij de Vereen. „OOST EN WEST” te 's-Gravenhage.

Grand Hotel Café-Restaurant „VICTORIA”,
SPUISTRAAT 16, DEN HAAG - TEL. 3768.

GUNSTIG GELEGEN IN HET MIDDEN DER STAD.
LIFT - ELECTRISCH LICHT - CENTRALE VERWARMING.
80 KAMERS EN SALONS.
PLATS DU JOUR 50 Ct. - DINERS VAN f.1.50 EN HOOGER.
Meest bezochte Café en Restaurant van Den Haag.

J. DEN HARTOG,
gedurende 15 jaar Gérant van Rest. RICHE.

Magazijn KUNSTNIJVERHEID
VEENESTRAAT 56.

Blouses - Jupons - Nouveauté's

DAMES-HANDWERKEN
Steeds het nieuwste.

Au Corset Français.

DEN HAAG
PRINSESTRAAT 98
Telefoon 5546.

LEIDEN
VISCHMARKT 7
Telefoon 11.

= CORSETTEN OP MAAT. =
W. J. M. FREDERIKS Corsetière.

A. J. VELLEKOOP,

— ENGLISH TAILOR. —

Uitrustingen voor Oost- en West-Indië.

REGENTESSELAAN 74,
= 's-GRAVENHAGE. =

Het Weekblad voor den Handeldrijvenden
en Industrieelen Middenstand,

:- verschijnt in 4 verschillende éditie. :-

Welk vakblad heeft de meeste annonces en wordt derhalve het best gelezen?

Vraag proefnr. (maar vergeet niet uw bedrijf, opdat de voor U bestemde editie worde gezonden) en oordeel zelf.

Amstel 18, Amsterdam.

N.V. DE HAAN's Bioscope-Theaters

„OLYMPIA-THEATER”

-0- ELITE BIOSCOPE -0-

PRINS HENDRIKPLEIN 3 - Telefoon 6295

Gedurende deze week:

Pracht-Programma.

Woensdag, Zaterdag en Zondag MATINÉE.

ENTRÉE 50 en 25 cent, zoowel 's avonds als 's middags.

VACANT

NAAML. VENN. ELECTRISCHE DRUKKERIJ „LUCTOR ET EMERGO” - DEN HAAG

Verschenen de TWEEDE, GOEDKOOPE DRUK van:

Door Duisternis tot Licht

GEILLUSTREERD

Gedachten over en voor het Javaansche volk

VAN WIJLEN

RADEN ADJENG KARTINI.

INGENAAID f 2.40.

GEBONDEN f 2.90.

DE EERSTE DRUK, DIE IN JUNI 1911 VERSCHEEN, WAS IN ENKELE MAANDEN UITVERKOCHT.

Kartini

UITVOERIG PROSPECTUS WORDT OP AANVRAAG FRANCO TOEGEZONDEN.

Voor Mech. ZONSCHEMEN,
ROLLUIKEN,
MARQUIZEN,
JALOUSIEËN,
Serredekkingen,
enz. enz.

SISTEEM TANTOTI FRERES
BESTE ADRES
90 WAGENSTRAAT 90
DEN HAAG
TELEPHON 424 EN 4716

is beslist het **Wagenstraat 90, DEN HAAG.**
BESTE ADRES
Op 13 Int. VAKTENTOONSTELLINGEN steeds met
goud bekroond Hoogste onderscheiding GRAND PRIX.
H.H. Architecten en Aannemers verzuimen niet aan dit
adres prijsopgave te vragen zijnde soliedst en goedkoopst.

VAN SEVENTER & PALUDANUS
Vlamingstraat 21,
DEN HAAG - Teleph. 4214.

Eerste klasse en toch het
goedkoopst adres voor
Heerenkleeding naar maat.
SPECIAAL ADRES voor Uitrustingen.

Indisch Restaurant

Vereeniging „OOST EN WEST”

LAAN v. MEERDERVOORT 187

Telefoon 2655.

INDISCHE KOKKIE

Plat du Jour à f 1.—

Diners vanaf f 1.50.

Uitzending van allerlei Schotels
en Gebakken met verhooging van
bezorgloon.

HOTEL-RESTAURANT
SANTOSA.

Telefoon 1896. - 's-GRAVENHAGE.

Indisch Restaurant
PIEPER BAARS

PRINS HENDRIKPLEIN 3a, 3b, 4.

Plat du Jours vanaf f 0.80.

Diners vanaf f 1.—

Uitzending van alle gerechten
en Diners.

Aanbevelend:

L. HANNEMANN, Eigenaar.

WAT
brengt ieders belang mede bij de aanschaffing van HEEREN- en KINDERKLEEDING?
DAT
men onberispelijke coupe, soliede stoffen en prima afwerking
KRIJGT VOOR DEN LAAGSTEN PRIJS.
HET AANGEWEZEN ADRES DAARVOOR IS EN BLIJFT
LIJNKAMP's KLEEDINGMAGAZIJN
GROENMARKT, HOEK NIEUWSTRAAT, TEGENOVER HET STADHUIS.

Weekblad voor Indië,

onder Hoofdredactie van M. VAN GEUNS,
te SOERABAJA.

Prijs per 3 maanden f 2.50

Men kan zich abonneeren bij den agent voor Neder-
land: Uitgevers Maatschappij „Het Gemeenschappelijk
belang” NIEUWE MOLSTRAAT 20, DEN HAAG.

O. C. L. VOSVELD, Opticien, Hof-, Rijks- en Gemeenteleverancier - KORTE POTEN 42. - Telefoon 3957 - 's-GRAVENHAGE.

GELIEVE S.V.P. OP NAAM EN WOONPLAATS TE LETTEN.

Specialiteit in Gouden Brillen en Pincenez, Barometers, Thermometers, Veld-, Theater- en Marinekijkers, Breukbanden, Buikbanden en verdere instrumenten. — Maatnemen en aanleggen v. Dames geschiedt door vrouwelijke behandeling.

Specialiteit in ANATOMISCHE MODELLEN.

A. A. BOLT

CONFISEUR
PATISSIER

HOFLEVERANCIER.

BANKASTRAAT 4c, 4d, 4e, 4f - 's-GRAVENHAGE.

ECHTE INDISCHE SPEKKOEK.

Ook verkrijgbaar in „BOEATAN”, Heulstraat 19.

Speciaal Magazijn van PARAPLUIES, PARASOLS EN CAS en WANDELSTOKKEN.

MARGUÉRITE (Wett. Ged.)

CORNS. WASSENAAR, Zoutmanstraat 29, tusschen Piet Heinstraat en Prins Hendrikplein, 's-GRAVENHAGE.

Eigen atelier voor overtrekken en repareeren. Telefoon HAAG 1647.

De 's-Gravenhaagsche Wasch- en Strijkrichting **CHEMISCHE WASSCHERIJ**

A. G. DE KLEIN

Rembrandtstraat 318-332 - DEN HAAG

WASCHT, STRIJKT en BLEEKT ELECTRISCH.

Vraagt prijsopgave van Opmaak- en Niet-Opmaakwasschen. Speciale inrichting voor het opmaken van Indische Uitrustingen. 1e KLAS FIJNGOED STRIJKINRICHTING.

GROBBE = COMESTIBLES.

Bankastraat - Fr. Hendriklaan - Theresiastraat.

VACANT

OPGAVE van Leden der Vereeniging „Oost en West”, die zich beschikbaar stellen voor het geven van privaattlessen in Ind. talen.

W. B. REGENHARDT, Weimarstraat 309, 's-Gravenhage,	} Maleisch } Javaansch } Soendasch } Atjehsch.	} gediplomeerd.
A. H. J. G. WALBEEHM, Obrechtstraat 363, 's-Gravenhage,		
D. A. P. KOK, Edisonstraat 58, 's-Hage,	} Maleisch.	
W. F. H. EPKE, 2e Schuijststraat 43, 's-Hage,	} Javaansch.	

LEDEN, die in deze opgave opgenomen wenschen te worden, kunnen zich opgeven aan den Secretaris der Vereeniging, Heulstraat 17, 's-Hage.

** Bij het INFORMATIE-BUREAU van de Vereeniging „Oost en West”, Heulstraat 17, Den Haag, zijn de navolgende werkjes verkrijgbaar:

a. Jaarverslag der Vereen. 1910, geldelijke verantwoording van het Hoofdbestuur over de jaren 1909 en 1910, enz.

en
Opgave van de Eereleden, de samenstelling der verschillende besturen en commissies.

Prijs: 1 exemplaar f 0.20 en f 0.03 frankeerkosten.

b. Een Boekje over onze Oost voor hen, die er niet geweest zijn, door J. H. en H. B.

Prijs: 1 exemplaar f 0.10, 50 ex. f 2.80;

voor Departementen en Leden der Maatschappij tot Nut van het Algemeen f 2.20 per 50 ex., plus 25 cent frankeerkosten.

c. Onze Oost II: iets over den Inlander en zijn Zieleleven, door T. J. BEZEMER.

Prijs: 1 exemplaar 5 cent, 50 ex. f 2.—;

voor Departementen en Leden der Maatschappij tot Nut van het Algemeen f 1.55 per 50 ex., plus 25 cent voor frankeerkosten.

** Bij de Firma MARTINUS NIJHOF, Lange Voorhout 9, Den Haag, zijn verkrijgbaar gesteld:

a. Onze West:

I. De Kolonie Suriname, door REMAN IRÛS;

II. De Kolonie Curaçao, door M. VICTOR ZWIJSEN, Oud-Rectör van het Colegio „Santo Tomás” te Curaçao,

Prijs per exemplaar f 0.25 en f 0.03 frankeerkosten.

b. Staats- en particuliere betrekkingen in onze Overzeesche Bezittingen; Werkkring en Vooruitzichten.

No. I. De Bestuursambtenaren in Nederlandsch-Indië.

Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.

No. II. De Geëmployeerde bij de Javasuiker-Industrie.

Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.

No. III. De Rechterlijke ambtenaar in Nederlandsch-Indië.

Prijs: f 0.15 per exemplaar en f 0.01 frankeerkosten.

No. IV. De Ingenieur in Nederlandsch-Indië.

Prijs: f 0.40 per exemplaar en f 0.03 frankeerkosten.

No. V. De Ambtenaar bij het Boschwezen in Nederlandsch-Indië.

Prijs f 0.20 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.

Vereeniging OOST en WEST Afdeling 's-GRAVENHAGE.

Aan het Bureau LAAN VAN MEERDERVOORT 187, zijn van 10-12 en van 2-4 uur inlichtingen te bekomen omtrent de volgende personen die werk zoeken.

Men kan die inlichtingen ook per brief vragen aan den Secretaris der Commissie voor hulp aan werkzoekenden, den heer G. C. A. DE WITT, Reinkenstraat No. 56.

Zes dames en één heer voor pianolessen.

Eene dame voor het geven van lessen in de Engelsche taal.

Eene dame voor het geven van lessen in de Fransche, Duitsche en Engelsche taal; hoofdsacte middelbaar Engelsch en Lager Fransch en Duitsch.

Eene Dame voor schrijf-, copiëer- of vertaalwerk uit het Fransch. Duitsch of Maleisch.

Een heer, oud-onderwijzer Kweekschool voor Inl. onderwijzers, voor het geven van lessen in de Maleische taal.

Eene jonge dame voor het geven van lessen in teekenen en schilderen.

Twee jonge dames voor Gouvernante naar Indië, waarvan eene H-acte heeft.

Een juffrouw, oud 26 j., P. G., wenscht als kinderjuffrouw naar Indië te gaan, was reeds 2 jaar te Batavia als zoodanig werkzaam.

Twee jonge dames voor vioollessen, ook aan eerstbeginnenden.

Beschikbaar voor de reis naar Indië eene zeebaboe en een inl. manlijke bediende.

Twee jonge dames voor kinderjuffrouw naar Indië.

Indische dienstboden kunnen zich aangeven in LAAN v. MEERDERVOORT 187 voor eene verandering van dienst, of een dienst bij een naar Indië terugkeerende familie; hetzij schriftelijk of mondeling; Voor eene voorloopige opname tot het tijdstip van weder in dienst treden bestaat geen gelegenheid.

Leden van O. en W., geen direct belanghebbenden, worden verzocht zoo noodig hunne hulp hierin te willen verlenen.

Een geg. Ond.-Officier O.-I. L. voor eenig administratiewerk, geldinkasieren, magazijnmeester.

Eene Dame voor zanglessen.

Twee heeren voor het geven van lessen in Maleisch en Javaansch, waarvan één ook in Indisch Staatsrecht.

Twee Dames voor het geven van lessen aan spraakgebrekkigen.

Twee geg. O.-I. militairen voor oppasser of magazijnknecht.

Eene dame voor hygiënische ademgymnastiek.

Eene Dame voor administratieve werkzaamheden.

Twee bekwame linnennaaiers, waarvan een uit naaien gaat van 9-5 uur.

Eene jonge dame (diploma muziek, piano en zang), wenscht met eene familie naar Indie voor les geven aan kinderen en behulpzaam in het huishouden.

Eene jonge dame, bekend met moderne talen, voor machineschrijven en stenographie.

Eene jonge dame om tegen vergoeding passagekosten gedurende de reis naar Indië toezicht op kinderen te houden.

INSCHRIJVINGSBILJET.

De Ondergeteekende wenscht Lid te worden van de Vereen. „OOST EN WEST” en zijne contributie te bepalen op

Handteekening:

Woonplaats: